

Жыве Беларусь!

Народная газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№85(598) 7 мая 1993 г. Пятніца. | Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах. | Тыраж 618816 экз. | Кошт у розніцу — 4 руб.

ФАКС

В этот день стоит забыть о политике

Сегодня в минском Доме офицеров состоится торжественный вечер, посвященный Дню Победы.

Как нам сообщили в горисполкоме, 9 мая пройдет шествие, состоится возложение цветов, а вечером в парках будут играть духовые оркестры.

Антон ЧЕКОВ.

В каком полку служили, мсье?

Ни один француз без особой отметки о прохождении воинской службы не может быть принят на работу предпринимателем или получить высшее образование.

Об этом и о многом другом рассказал во время встречи в Минске с белорусскими офицерами атташе по обороне посольства Франции в нашей республике Жак-Ив Бурис.

Шел также разговор о деполитизации армии, воспитательной работе с военнослужащими.

Константин УЛЬЯНОВ.

Народ шелестит экспонатами

Продолжает привлекать внимание минчан и гостей столицы проходящая здесь по инициативе Министерства информации республиканская выставка "Белорусская книга-92".

Впервые свою продукцию на ней представили не только государственные издательства, но и коммерческие фирмы. Все вместе составило экспозицию из 1109 книг.

На выставке можно не только оценить уровень нашей полиграфии, но и заключить контракт на поставку партии книг, получить консультацию по авторскому праву, оформлению лицензий на вывоз печатной продукции.

Ирина ФЕДОРОВА.

"Вольво" и красный петух

Вчера на рассвете на окраине Минска было жарко. Горели гаражи.

Вряд ли теперь владельцы "Вольво" и нескольких "Жигулей" восстановят свои машины. Правда, поднятым по тревоге пожарным удалось спасти четыре автомобиля. Предполагается, что гаражный кооператив "Зеленый Луг-4" подожгли. Достоверные причины установит следствие.

Виктор АНАТОЛЬЕВ.

Национальный чемпионат Беларуси по футболу

Положение команд после 24-го тура

	И	В	Н	П	М	О
Динамо Мн	23	20	3	0	64—13	43
КИМ	22	11	8	3	31—15	30
Фандок	23	11	8	4	20—6	30
Неман	23	11	8	4	21—20	30
Беларусь	22	12	5	5	32—16	29
Динамо Бр	22	9	7	6	23—15	25
Днепр	23	9	7	7	30—25	25
Торпедо Мг	23	7	10	6	23—20	24
Шахтер	22	7	9	6	15—20	23
Молодечно	23	7	7	9	30—28	21
Гомсельмаш	23	7	6	10	18—23	20
Торпедо Мн	22	5	9	8	18—22	19
Строитель	23	6	6	11	16—26	18
Локомотив	23	4	10	9	20—28	18
Ведрич	22	4	5	13	17—43	13
Обувщик	22	2	7	13	10—32	11
Торпедо Ж	23	1	3	19	13—49	5

Первая ласточка?

Могилевская областная организация БНФ зарегистрировала свою радиостанцию.

Планируется, что вещание будет вестись не только на область, но и на республику.

Николай КОМЛЕВ.

Вкратце

Вчера парламент боснийских сербов отверг международный мирный план по Боснии и решил вынести вопрос о нем на референдум, который должен состояться 15—16 мая.

❑

Госсекретарь США Кристофер заявил, что отказ парламента сербов ратифицировать мирный план является очень немудрым решением.

Кристофер указал, что это решение делает еще более необходимыми консультации между Соединенными Штатами и их североатлантическими союзниками по вопросу нанесения воздушных ударов по позициям сербских сил.

❑

Вчера в Казахстане обнародован указ президента о материальной поддержке Героев Советского Союза и полных кавалеров ордена Славы.

Им решено выплатить единовременное денежное пособие в размере 100 тысяч рублей каждому, предоставить право на бесплатное получение лекарств по рецептам врачей в аптеках по месту жительства.

❑

Крючков, Лукьянов и Янаев пока остаются на свободе.

Военная коллегия Верховного суда России на ходатайство Генеральной прокуратуры об изменении меры пресечения в отношении гэкачепистов, участвовавших в первомайской демонстрации, ответила, что не располагает пока достаточной информацией для принятия такого решения.

❑

Процесс по делу ГКЧП возобновится 12 мая.

Как известно, он был прерван 16 апреля в связи с болезнью подсудимого Александра Тизякова.

❑

На сегодняшних торгах Московской межбанковской валютной биржи курс доллара США составил 829 рублей, что на 6 рублей выше показателя прошлых торгов.

Сом всплывет в майскую ночь

С четырех часов утра 10 мая Киргизская Республика переходит на национальную валюту — сом.

Российские рубли, казначейские и банковские билеты, активы и вклады бывшего СССР, имеющие хождение на территории республики, будут обмениваться и пересчитываться в сомы в течение четырех дней по курсу один сом за 200 рублей.

Граждане могут обменивать сбережения без ограничений один раз с отметкой в паспорте. Параллельное хождение рубля и сома допускается лишь в период с 10 по 14 мая.

Борис МАЙНАЕВ.

...После нападения "тигра"

Вчера прошли похороны президента Шри-Ланки Премадасы.

Как уже сообщалось, боевик группировки тамильских сепаратистов совершил покушение на президента во время первомайской демонстрации, взорвав спрятанную у себя на теле взрывчатку.

В связи с угрозой новых вылазок террористов в столицу введены два батальона правительственных войск, переброшенных из районов боев с формированиями "Тигры освобождения".

Искать пустоты — дело не пустое!

Метод великого археолога Шлимана, откопавшего Трою благодаря вере в текст гомеровской "Илиады", в какой-то мере повторяет Западная экспедиция глубокого бурения.

Специалисты из Молодечно взялись за разведку подземных пустот на территории Ушачского района, а именно в совхозе "Глыбочаны", название которого наводит на мысль о существовании здесь системы скрытых пещер. Цель изысканий сугубо практическая: отыскав природные "танкеры", можно будет наполнить их газом, поступающим в область из России, и создать таким образом "стратегический" запас для Лукомльской ГРЭС, переведенной недавно с мазута на "голубое топливо".

Сергей БУТКЕВИЧ.

Спорт-экспресс

Исполнилось 60 лет одному из старейшин белорусской спортивной журналистики, ныне заместителю главного редактора газеты "Физкультурник Беларуси" Вольдемару Людвиговичу Прецкайло, с чем, конечно же, сердечно его поздравляем!

❑

В первом финальном матче Кубка УЕФА футболисты германской "Борусcии" уступили у себя дома итальянскому "Ювентусу" — 1:3.

Вначале было Слово...

В Минске начал работу международный семинар по проблемам перевода Священного Писания на национальные языки.

Организован он белорусской православной церковью и объединенными библейскими обществами, которые имеют свои филиалы в 27 странах мира.

Лариса ЛАЗАРЬ.

Квартиры "зеленеют". Поквартально

Цены на квартиры в Минске "скачут", как ошалевшие мустанги.

Например, если в сентябре прошлого года однокомнатная "хрущевка" стоила около 3 тысяч "зеленых", то уже к началу нынешнего ее цена выросла до 7—8 тысяч долларов США. Сегодня же за однокомнатную квартиру приходится выкладывать 8—9 тысяч долларов. Двухкомнатные "тянут" на 10—20 тысяч в зависимости от района, планировки и т.п., трехкомнатные обходятся в 20—30 тысяч долларов.

Пилите, Шура, пилите!

Даже недалекий Шура Балаганов, в поте лица пиливший гирю по наущению Паниковского, быстро смекнул, что в спортивном снаряде ничего драгоценного нет.

А вот витебские "промысловики", оттяпавшие руку у детской фигуры из скульптурной группы "Мальчик и олень", явно не читали "Золотого теленка" и были убеждены в бронзовом качестве украшения микрорайона. Дурацкий труд не принес прибыли. Изваяние оказалось чугунным, равно как и мышление воров, лишенных не только совести, но и элементарной сообразительности.

Степан СТАРОЖИЛ.

Как рыбка спирта наклюкалась

18 тысяч бутылок спирта "Рояль" так и не попали за Буг.

По накладным в кузове литовского автомобиля должны были находиться 23,5 тонны рыбы. Рыба действительно была, но в количестве куда более скромном. Двигался этот веселенький аквариум, разумеется, в сторону Польши.

Василий ВИКТОРОВИЧ.

Выпуск подготовлен по сообщениям корреспондентов "Народной газеты", агентств ИТАР—ТАСС, Белинформ, БелаПАН и РИД.

170 радкоў галоўнага рэдактара "Народнай газеты" Іосіфа СЯРЭДЗІЧА з Бухарэста

Беларусь — Румынія: мост у XXI стагоддзе

Гэтыя радкі я перадаю з румынскай сталіцы ў той час, калі майскае сонца, стомленае за дзень барацьбой з надыходзячымі хмарамі, пацiху хаваецца за небасхіл.

Шчыравала тут учора не толькі прырода. Нялёгкія гадзіны выдаліся, безумоўна, і для нашай дзяржаўнай дэлегацыі на чале са Старшынёй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіславам Шушкевічам, якая прыбыла ў Бухарэст для афіцыйных перагавораў і заключэння пагаднення аб дружалюбных адносінах і супрацоўніцтве паміж Румыніяй і нашай маладой суверэннай краінай.

...10.00. У міжнародным аэрапорце Отапень, упрыгожаным румынскай і беларускай сімволікай, прызямліўся авіялайнер з дзяржаўнымі вывамі нашай роднай рэспублікі. З гэтай хвіліны ўсе, і члены афіцыйнай дэлегацыі, і суправаджаючыя, апынуліся ў палоне шчырай, па-сапраўднаму цёплай гасціннасці румынскіх сяброў. Я глядзеў на Старшыню Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслава Шушкевіча і прэзідэнта Румыніі Іона Іліеску і думаў: сустрэліся палітыкі, блізкія па духу, актыўныя прыхільнікі дэмакратыі, паслядоўнага рэфарматарства. Гэта не першая іх сустрэча. У мінулым годзе кіраўнік Румыніі наведаў Мінск. Вынікам яго візіту стала падпісанне Дэкларацыі аб узаемаразуменні і дружалюбным супрацоўніцтве. Дэкларацыі, што стала першым крокам да Дагавора, які, ёсць надзея, будзе заключаны паміж дзвюма суверэннымі краінамі — Румыніяй і Беларуссю — у ходзе цяперашняга візіту нашай дэлегацыі.

Зазначу, Румынія — другая пасля Польшы еўрапейская дзяржава, з якой Беларусь замацоўвае сяброўства вышэйназваным Дагаворам. У гэтым ёсць своеасаблівая сімвалічнасць. Абедзве краіны прайшлі нялёгкі шлях да сённяшніх дзён перабудовы ладу жыцця, карэнных змяненняў эканамічнага і сацыяльнага характару.

Тады, калі ў нас панаваў культ Сталіна, а пасля культ яго вучняў, Румынія мусіла адбіваць паклоны генсеку РКП Чаушэску. За развітанне з таталітарызмам краіна ахвяравала многім, нават чалавечымі жыццямі. Мы памятаем тыя тэлекадры з плошчаў Цімішаары і Бухарэста, якія нельга было глядзець без болю і горычы. Каб захаваць прагніўшы, антыдэмакратычны рэжым, "тытан Карпат", "геній румынскай нацыі" Нікалае Чаушэску разам са сваімі памагатымі пайшоў на лютае зладзейства — загадаў страляць у паўстаўшы народ.

І Беларусь і Румынія прыкладаюць вялікія намаганні дзеля таго, каб заўтрашні дзень быў светлым не толькі ў плане перабудовы палітычнай сістэмы, але і ў сэнсе вырашэння эканамічных праблем. Апошняе асабліва зближае народы дзвюх краін. Цеснае супрацоўніцтва ў такіх галінах, як энергетыка і паліўная прамысловасць, сельская гаспадарка і будаўніцтва, транспарт і сувязь, асваенне прыродных рэсурсаў і вытворчасць тавараў народнага спажывання, можна не сумнявацца, прынясе добры плён як для Беларусі, так і для Румыніі.

Шкада, час не дазваляе больш падрабязна паразважаць над праблемамі адносін дзвюх еўрапейскіх дзяржаў. А таму вернемся да пратакола візіту Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслава Шушкевіча ў Бухарэст. Дарэчы, разам з ім тут знаходзяцца члены Прэзідыума Вярхоўнага Савета, старшыні камісій Ніл Гілевіч, Уладзімір Леўчык, Аляксандр Сасноў, Іван Цярэшка, намеснік прэм'ер-міністра, старшыня Дзяржэканамплана Сяргей Лінг, міністр культуры Яўген Вайтовіч. Пасля ваеннага цырыманіялу ў аэрапорце і кароткіх заяў для прэсы наша дэлегацыя накіравалася ў рэзідэнцыю "Лак-1". Затым яна прыбыла ў Парк Свабоды, дзе ўсклала вянок да магілы Невядомага салдата.

Калі беларуская дэлегацыя ў суправаджэнні эскорта матацыклістаў рухалася да сусветна вядомага палаца Котрачэнь, яе, здавалася, вітаў увесь Бухарэст. Што і казаць, гасцінна сустрэла Румынія прадстаўнікоў нашай рэспублікі. Аб гэтым сведчыць і той факт, што перад пачаткам афіцыйных перамоў Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Станіслаў Шушкевіч і прэзідэнт Румыніі Іон Іліеску сустрэліся адзін на адзін. У цёплых сяброўскіх абставінах прайшлі і перагаворы паміж двума бакамі.

У другой палове дня госці з Беларусі азнаёміліся з румынскай сталіцай, наведалі незвычайны "Музей Сяла" і Нацыянальны музей гісторыі. Адбылася сустрэча С.Шушкевіча і членаў дэлегацыі са старшынямі палат парламента Румыніі — старшынёй сената Олівіу Германам і старшынёй палаты дэпутатаў Адрыанам Нестасе, а таксама з прэм'ер-міністрам Румыніі Нікалае Векерою. У гонар Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.Шушкевіча і яго жонкі была дадзена афіцыйная вячэра ў палацы Котрачэнь.

...Менш сутак застаецца да падпісання Дагавора аб дружалюбных адносінах і супрацоўніцтве паміж Беларуссю і Румыніяй. Дагавора, тэрмін дзеяння якога вызначаны на 10 гадоў. Значыць, мост паміж сяброўскімі краінамі перакідаецца ў XXI стагоддзе. Гэта, будзем лічыць, добрая адзнака.

Бухарэст (па тэлефоне).
6 мая 1993 г.

...Приравняли перо

Кто не рискует, тот не пишет!

В Беларуси начали страховать журналистов от профессионального риска.

Эту новость корреспондент Белинформа принесла в редакцию вместе со страховым полисом от страхового акционерного общества "Лель". Он поможет в случае "нанесения морального ущерба третьему лицу в результате публикации материалов, которые из-за каких-нибудь причин не соответствуют действительности". Проще говоря, когда кто-то обиженный затребует у журналиста в судебном порядке материальной сатисфакции, страховое общество поможет ему, правда, в рамках оговоренной суммы — сто тысяч.

Лидия ПЕРЕСЫПКИНА,
Белинформ.

Почем валюта?

С 6 мая Национальным банком установлены курсы иностранных валют

	Единый курс	Курс инвест.	К долл. США
1 австрал. доллар	1001.07	216.53	1.3855
1 австр. шиллинг	124.20	26.86	11.1675
1 фунт стерлинг	2,173.56	471.21	0.6367
10 бельг. франков	425.05	91.94	32.6315
1 немецк. марка	873.87	189.01	1.5872
1 голланд. гульден	777.88	168.25	1.7831
1 датская крона	227.34	49.17	6.1010
100 итал. лир	93.68	20.26	1,480.5722
1 канад. доллар	1,091.81	236.15	1.2704
1 норвеж. крона	206.80	44.73	6.7070
1 доллар США	1,387.00	300.00	1.0000
1 фин. марка	254.38	55.02	5.4525
1 франц. франк	259.23	56.07	5.3505
1 шведск. крона	189.28	40.94	7.3278
1 швейцар. франк	966.15	208.97	1.4356
10 японск. иен	125.09	27.06	110.8802
1 ЭКЮ	1,706.77	369.16	0.8126
10 испанск. песет	119.89	25.93	115.6894
10 греч. драхм	65.54	14.18	211.6265
1 ирландск. фунт	2,129.62	460.62	0.6513
1 исландск. крона	22.38	4.84	61.9750
1 кувейт. динар	4,692.69	1,015.00	0.2956
10 ливанск. фунтов	8.08	1.75	1,716.5842
10 португ. эскудо	94.55	20.45	146.6949
1 сингапур. доллар	869.64	188.10	1.5949
10 турецк. лир	1.47	0.32	9,435.3741
1 эстонск. крона	109.23	23.63	12.6980
1 СДР	1,991.81	430.82	0.6964
1 российский рубль	2.00		
1 укр. карбованец	0.23		
1 литовский талон	2.59		
1 латвийский рублис	10.46		
Курс клиринговых валют			
1 доллар США по расчетам с Кубой		300.00	
1 доллар США по расчетам с ЧСФР		300.00	

Усміхнёмся з мастаком

Малюнак Алега ПАПОВА.

Вопрос ребром

Так есть ли коррупция в Беларуси,

или Почему премьер и правительство не хотят видеть очевидного?

Уважаемые читатели, вы внимательно читаете наши газеты? Очень интересные бывают иногда наблюдения. Вот, например, возьмем три газеты, вышедшие в один и тот же день. Читаем в интервью Председателя Совета Министров Беларуси В.Кебича ("Белорусская нива", 24.04.93): "И потом знаете что — давайте мы уже будем кончать все эти разговоры об этой коррупции, об этой мафиозности. Ведь кроме пустых разговоров, в том числе и оппозиции, практически никаких крупных фактов в республике и не выявлено. Ни МВД, ни органы госбезопасности республики таких материалов не имеют".

В тот же день под рубрикой "Свидетельствует КГБ" газета "7 дней" публикует: "Комитетом государственной безопасности в Минске проведен ряд операций, в результате которых выявлена и пресечена преступная деятельность группы лиц, занимавшихся махинациями по купле-продаже и контрабандному сбыту за границу больших партий драгоценных камней. Арестовано 5 человек. Предварительная стоимость изъятого "товара" составляет несколько миллиардов рублей.

В это же время сотрудниками Управления КГБ по Минску и Минской области задержаны при получении взятки в особо крупных размерах (речь идет о сотнях тысяч рублей и СКВ) два ответственных работника республиканских министерств".

А вот еще одно признание профессионала ("Республика", все то же 24.04.93): "Один из руководителей республиканского управления по борьбе с организованной преступностью как-то мне признался: иногда получаем такую информацию, которая приводит в смятение, вызывает профессиональную злобу и даже ярость. Ошибается тот, кто считает, что у наших зарождающихся мафиози одна цель — сколотить капитал, чтоб вкусно и красиво жить. Нет, у них цели помасштабнее. В том числе и иметь бразды правления в высших органах власти. При помощи своих ставленников, естественно. И нет гарантии, что эти усилия окажутся малопродуктивными. По мере накопления в руках преступников больших материальных ценностей неизбежно возрастет потребность в политическом обеспечении своих специфических интересов. Отсюда и стремление контролировать власть в государстве, в том числе путем подкупа высокопоставленных должностных лиц, продвижения их на более высокие посты".

Вот такие публикации в разных газетах в один и тот же день. И очень не хотелось бы, чтобы кем-нибудь эта подборка была оценена как очередное очернительство должностных лиц республики. Ни в коей мере! Но извините, дорогие мои, по всему минскому проспекту Франциска Скорины висят рекламные транспаранты "Газета "Республика". Читайте, думайте!" Вот я и читаю внимательно газеты, постановление Совета Министров о нашумевшем в республике скандале с закупкой в Польше медикаментов и медоборудования, когда выброшенными на ветер оказались миллионы долларов. А виновники в очередной раз отделались легким испугом...

Так есть ли коррупция в Беларуси?

Семен ПОДКОЛОДНЫЙ,
ваш внимательный читатель.

Час не чакае!

На шляху чыноўніцкага самавольства павінен цвёрда стаць закон

Зварот Віцебскай гарадской філіі БСДГ да Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.С.ШУШКЕВІЧА

Шаноўны Станіслаў Станіслававіч!

Факты, якія характарызуюць стан прававога і маральнага нігілізму, невыкананне законаў Рэспублікі Беларусь, неаднойчы адлюстроўваліся ў мясцовым і рэспубліканскім друку. Яны пацвярджаюцца і праверкамі Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь у Віцебскай вобласці.

У 1992 г. праверкамі выяўлены незаконны продаж або перадача дзяржаўнай маёмасці і грамадскіх сродкаў на суму больш за 284 мільёны рублёў. Распрадаецца тэхніка без уліку каэфіцыенту пераліку. Пры продажы незавершанага будаўніцтва Віцебскім гарвыканкамам кошт прыватызуемай маёмасці заніжаўся на мільёны і дзесяткі мільёнаў рублёў.

Гэта толькі асобныя факты, якія сведчаць, што палажэнні Закона "Аб уласнасці ў Рэспубліцы Беларусь", Закона "Аб мясцовым самакіраванні і мясцовай гаспадарцы ў Рэспубліцы Беларусь" у вобласці і горадзе, як і ў іншых месцах рэспублікі, сістэматычна і нахабна парушаюцца прадстаўнікамі мясцовых улад.

Адной з прычын такога становішча, безумоўна, з'яўляецца адсутнасць некаторых важных, але не прынятых да гэтага часу законаў.

Мы лічым, што вінаватыя ў парушэннях адносін да дзяржаўнай маёмасці асобы павінны быць абавязкова прыцягнуты да адміністрацыйнай, крымінальнай і матэрыяльнай адказнасці ў адпаведнасці з існуючым заканадаўствам.

Мы звяртаемся да Вас, паважаны Станіслаў Станіслававіч, як да вышэйшай афіцыйнай асобы ў рэспубліцы з прапановай выкарыстаць Ваша канстытуцыйнае права і ўнесці на разгляд чарговай сесіі Вярхоўнага Савета **закон аб дзяржаўнай службе і закон аб барацьбе з карупцыяй**, якія ўжо даўно павінны былі працаваць на карысць нашых грамадзян.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

О работе народного хозяйства Республики Беларусь в первом квартале 1993 года

На состояние экономики республики в первом квартале 1993 года по-прежнему оказывали влияние кризисные явления, охватившие все республики бывшего СССР, все отрасли народного хозяйства. Нарушенные хозяйственные связи, срывы поставок многих видов сырья, материалов, комплектующих изделий, несвоевременные расчеты с потребителями, рост цен на топливно-энергетические ресурсы не позволили республике преодолеть спад производства, улучшить финансово-экономическую ситуацию.

В первом квартале текущего года национальный доход республики снизился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 14 процентов.

Итоги работы народного хозяйства республики за первый квартал 1993 года характеризуются следующими показателями (в фактических ценах; миллиардов рублей):

	I квартал 1993 г.	
	фактически	в % к I кварталу 1992 г. (в сопоставимых ценах)
Продукция промышленности	1105,1	83,5
Производство товаров народного потребления	350,6	94,5
В том числе:		
продовольственные товары	97,9	89,6
непродовольственные товары	228,5	94,9
алкогольные напитки	24,2	117,0
Капитальные вложения за счет всех источников финансирования	105,5	92
Ввод в действие жилых домов за счет всех источников финансирования, тысяч квадратных метров	449,2	102
Перевозки (отправление) грузов транспортом общего пользования, миллионов тонн	73,9	65,2
Пассажирооборот транспорта общего пользования, миллиардов пассажиро-километров	8,3	106,1
Среднемесячная заработная плата рабочих и служащих, рублей	17059	976
Среднемесячная оплата труда колхозников, рублей	9711	928
Денежные доходы населения (в фактических ценах)	343	1084
Розничный товарооборот	232,8	116
Платные услуги	23,2	68
Прибыль по народному хозяйству	234	658
Сводный индекс розничных цен на товары и услуги	х	919,2

Финансы и кредиты

Предприятиями и организациями республики (без сельского хозяйства, потребкооперации и Белгосстраха) в первом квартале получено 234 миллиарда рублей прибыли, или в 6,6 раза больше, чем в первом квартале 1992 года, в том числе в промышленности 186 миллиардов рублей (в 6,2 раза больше). Финансовое положение предприятий и организаций продолжало ухудшаться. В условиях спада производства и увеличения затрат на выпуск продукции прирост прибыли обеспечивался в основном за счет роста цен, а не путем снижения издержек. С убытками закончили квартал 674 предприятия и организации. Доля убыточных предприятий и организаций увеличилась с 6,8 процента в 1992 году до 14 процентов в первом квартале текущего года. Основная часть таких предприятий и организаций в строительстве, торговле и общественном питании, жилищно-коммунальном хозяйстве. Сумма убытков в народном хозяйстве составила 13 миллиардов рублей, из них 7,8 миллиарда рублей — в жилищно-коммунальном хозяйстве, 1,6 миллиарда — на транспорте. Рентабельность промышленного производства снизилась с 29,1 процента в 1992 году до 23 процентов в I квартале 1993 года.

Доходы государственного бюджета в январе—марте составили 280,1 миллиарда рублей и увеличились по сравнению с первым кварталом прошлого года в 10,9 раза. На долю налога на добавленную стоимость приходится 29 процентов дохода государственного бюджета, налога на прибыль — 26, акцизов — 15 процентов. Подоходный налог, взимаемый с граждан, составляет 6,7 процента в общей сумме доходов.

Финансовое положение предприятий осложнялось несвоевременным поступлением средств за отгруженную продукцию. Задолженность предприятиям республики на 1 апреля 1993 года составила 117,8 миллиарда рублей и превысила задолженность предприятий республики предприятиям других государств на 15,8 миллиарда рублей. Долг предприятий Украины предприятиям республики составляет 15,4 миллиарда рублей. В то же время предприятия Беларуси задолжали предприятиям Литвы 7,3 миллиарда рублей, России — 1,8 миллиарда рублей.

Для обеспечения работы народного хозяйства потребовались дополнительные кредитные ресурсы, которые на 1 апреля текущего года составили 624 миллиарда рублей против 406 миллиардов рублей на 1 января. Из общей суммы кредитов на долгосрочные приходится 18,6 процента, краткосрочные — 81,4 процента. Основная часть кредитов направлялась на пополнение собственных оборотных средств. Населению предоставлено более 3 миллиардов рублей кредитов.

Денежные доходы населения в первом квартале 1993 года составили 343 миллиарда рублей и возросли по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в 10,8 раза, по сравнению с четвертым кварталом 1992 года — в 1,8 раза. На душу населения республики они составили в январе—марте 1993 года 33,3 тысячи рублей. Доля средств, используемых населением на покупку товаров и оплату услуг в объеме доходов, сократилась в январе—марте текущего года до 75 процентов против 82 процентов в первом квартале 1992 года.

В связи с ростом цен правительством республики осуществлялись меры по социальной защите населения и регулированию оплаты труда. Пересмотрена Единая тарифная сетка рабочих и служащих, введены дополнительные коэффициенты к ставкам заработной платы педагогических работников, специалистов здравоохранения, культуры, науки, повышены пенсии.

Средняя заработная плата рабочих и служащих в первом квартале текущего года составила 17059 рублей и возросла по сравнению с таким же периодом прошлого года в 9,8 раза. В марте она составила 20119 рублей.

За январь—март текущего года населением внесено на счета в учреждения Сберегательного банка 13,4 миллиарда рублей, что в 8,6 раза больше, чем за первый квартал прошлого года. Остатки вкладов населения на 1 апреля текущего года составили 68,9 миллиарда рублей против 24,5 миллиарда рублей на эту дату в прошлом году, в коммерческих банках — 2 миллиарда рублей. Кроме того, населением приобретено депозитных сертификатов в коммерческих банках на 127 миллионов рублей.

Цены и тарифы

В первом квартале текущего года по сравнению с январем—мартом 1992 года цены производителей промышленной продукции увеличились в 12,3 раза, в том числе на товары народного потребления — в 8,6 раза, на продукцию производственно-технического назначения — в 13,9 раза. Тарифы на перевозку грузов возросли в 12,7 раза, в том числе железнодорожным транспортом — в 13,5, автомобильным — в 12,1, авиационным — в 3,1 раза.

Розничные цены на товары народного потребления и платные услуги населению увеличились в 9,2 раза, в том числе на продовольственные товары — в 9,2, на непродовольственные товары — в 8,5, на услуги — в 12,2 раза.

Основным фактором, оказавшим влияние на рост оптовых и розничных цен, явилось удорожание топливно-энергетических ресурсов, металла, сырья для химической и нефтехимической промышленности, цены на которые увеличились по сравнению с январем—мартом прошлого года в 8—24 раза.

Потребительский рынок товаров и услуг

Производство товаров народного потребления в первом квартале 1993 года снизилось по сравнению с первым кварталом 1992 года на 5,5 процента.

Выпуск отдельных видов продовольствия характеризуется следующими данными:

	I квартал 1993 г.	I квартал 1993 г. в % к I кварталу 1992 г.
Мясо, включая субпродукты I категории, тысяч тонн	139	77
Колбасные изделия, тысяч тонн	58,5	140
Животное масло, тысяч тонн	9,5	60
Цельномолочная продукция (в пересчете на молоко), тысяч тонн	342	95
Маргариновая продукция, тысяч тонн	12,3	108
Растительное масло, тонн	721	67
Сахар-песок, тысяч тонн	13,1	27
Хлеб и хлебобулочные изделия, тысяч тонн	394	104

Производство основных видов непродовольственных товаров изменилось следующим образом:

	I квартал 1993 г.	I квартал 1993 г. в % к I кварталу 1992 г.
Телевизоры цветного изображения, тысяч штук	175	79
Холодильники и морозильники, тысяч штук	171	90
Радиоприемные устройства, тысяч штук	213	113
Магнитофоны, тысяч штук	48,4	85
Стиральные машины, тысяч штук	18,8	107
Электромясорубки, тысяч штук	28,0	105
Электромиксеры, тысяч штук	71,3	98
Мотоциклы, тысяч штук	38,3	93
Велосипеды (без детских), тысяч штук	188	94
Ткани — всего, миллионов квадратных метров	103	89
В том числе:		
хлопчатобумажные	28,2	83
шерстяные	11,0	92
льняные	25,4	106
шелковые	33,2	85
Трикотажные изделия, миллионов штук	30,2	71
Чулочно-носочные изделия, миллионов пар	36,8	95
Обувь, миллионов пар	8,8	85

Объем розничного товарооборота за первый квартал текущего года составил 232,8 миллиарда рублей и превысил уровень соответствующего периода прошлого года в сопоставимых ценах на 16 процентов. Увеличение розничного товарооборота в сопоставимых ценах обусловлено низким уровнем его в первом квартале 1992 года, когда под влиянием либерализации цен он составил 56 процентов к уровню первого квартала 1991 года. Продано товаров на душу населения в первом квартале на 22,6 тысячи рублей (в России — на 20,6 тысячи рублей, на Украине — на 28,5, в Казахстане — на 9,7 тысячи рублей).

Государственные предприятия торговли обеспечили 48 процентов розничного товарооборота, потребительской кооперации — 32 процента, предприятия прочих форм собственности — 20 процентов.

Продажа отдельных продовольственных товаров характеризуется следующими данными:

	Продано в I квартале 1993 г., тыс. тонн	I квартал 1993 г. в % к I кварталу 1992 г.
Мясо и мясопродукты	138,9	126
Рыба и рыбопродукты	9,3	62
Животное масло	15,7	105
Растительное масло	3,4	49
Маргариновая продукция	5,3	124
Цельномолочная продукция	337,9	96
Сыр	4,2	77
Яйца, миллионов штук	324,0	113
Сахар	51,5	106
Кондитерские изделия	31,1	107
Чай	0,7	90
Хлебопродукты	387,4	97
Картофель	23,9	70
Овощи	31,7	73

На потребительском рынке сохранялся дефицит большинства товаров легкой промышленности и культурно-бытового назначения.

В январе—марте текущего года по сравнению с соответствующим периодом 1992 года возросла продажа хлопчатобумажных тканей, одежды и белья, чулочно-носочных изделий, трикотажных изделий, шелковых тканей, обуви, мыла и синтетических моющих средств. Реализация холодильников и радиоприемных устройств сократилась на 20—25 процентов, телевизоров, часов, магнитофонов, стиральных машин — на 35—38 процентов.

Населению реализовано платных услуг в действующих ценах на 23,2 миллиарда рублей. В сопоставимых ценах их оказано меньше, чем за такой же период прошлого года, на 32 процента. Резко снизились заказы на индивидуальный пошив одежды и обуви, на услуги парикмахерских, химической чистки и стирки белья.

Жилищное и социально-культурное строительство

За счет всех источников финансирования в первом квартале текущего года построено 7,1 тысячи квартир общей площадью 449,2 тысячи квадратных метров, что на 2 процента больше, чем в первом квартале прошлого года.

В первом квартале 1993 года гражданами республики приватизировано 17,6 тысячи квартир в домах государственного и общественного жилищного фонда общей площадью 898,2 тысячи квадратных метров, в том числе в сельской местности — 1,4 тысячи квартир площадью 84,7 тысячи квадратных метров. Оценочная стоимость приватизированных квартир составила 247,8 миллиона рублей, из нее 108,5 миллиона рублей (44 процента) погашено жилищной квотой и 97 миллионов рублей (39 процентов) доплачено гражданами в счет погашения стоимости квартир после зачета жилищной квоты. Гражданами с использованием предоставленных им льгот приватизировано 3,8 тысячи, или 22 процента приватизированных квартир. Сумма предоставленных им льгот при приватизации квартир составила 42 миллиона рублей. Из общего числа приватизированных квартир 14,6 тысячи, или 83 процента, составили квартиры, находящиеся в ведении местных Советов народных депутатов.

В первом квартале текущего года 494 тысячам граждан начислена жилищная квота на сумму 1630,7 миллиона рублей. С момента введения в действие Закона "О приватизации жилищного фонда" жилищная квота начислена 7 процентам граждан республики. В январе—марте 1993 года именные приватизационные чеки "Жилье" получили 38,3 тысячи граждан республики на сумму 190,3 миллиона рублей.

Промышленность

Положение в промышленности республики остается сложным. Если в машиностроении удалось приостановить спад производства и получить прирост продукции, то в нефтеперерабатывающей и химической промышленности снижение производства остается значительным.

В целом объем промышленной продукции по сравнению с первым кварталом 1992 года сократился на 16,5 процента.

В январе—марте 1993 года было поставлено на переработку 3,3 миллиона тонн нефти, или на 44,4 процента меньше, чем в первом квартале 1992 года. В связи с этим снизилось производство основных видов нефтепродуктов (на 49 процентов) и резко ухудшилось обеспечение ими народного хозяйства. Выпуск автомобильного бензина уменьшился на 40 процентов, дизельного топлива — на 40,3, топочного мазута — на 44,4 процента. Из-за недостатка сырья сократилось производство шин для автомобилей и сельскохозяйственной техники, химических волокон и нитей, лакокрасочной и другой химической продукции.

Объем производства продукции на предприятиях машиностроения в первом квартале текущего года по сравнению с таким же периодом 1992 года увеличился на 1,1 процента. В январе—марте 1993 года на 15 процентов возрос выпуск грузовых автомобилей, на 2,2 процента тракторов, в 1,8 раза — кормоуборочных комбайнов, в 1,7 раза — электродвигателей переменного тока, на 19 процентов силовых трансформаторов, в 1,5 раза — телевизионных кинескопов цветного изображения, на 20,1 процента — картофелесажалок.

В то же время из-за недостатка сырья, материалов, комплектующих изделий, сокращения спроса на продукцию, нарушения взаиморасчетов с потребителями в первом квартале текущего года производство металлорежущих станков уменьшилось на 22 процента, кузнечно-прессовых машин — на 69, центробежных насосов — на 12, лифтов — на 59 процентов. Выпуск скреперов составил к уровню первого квартала 1992 года 46 процентов, картофелеуборочных машин — 60, машин для внесения в почву органических удобрений — 15, подшипников — 76 процентов.

Произведено электроэнергии 9,6 миллиарда киловатт-часов, или 93,8 процента к уровню первого квартала 1992 года. С учетом получения ее из других республик потребности народного хозяйства в основном были удовлетворены.

В лесной, деревообрабатывающей и целлюлозно-бумажной промышленности снижение объемов производства составило 5,6 процента, в том числе деревообрабатывающей — на 3,3 процента, целлюлозно-бумажной промышленности — на 20,2 процента. В январое—марте 1993 года по сравнению с таким же периодом 1992 года снизилась вывозка древесины на 5 процентов, производство пиломатериалов — на 17, фанеры клееной — на 18,5, древесно-стружечных плит — на 9 процентов, бумаги — на 38, картона — на 13 процентов.

В промышленности строительных материалов объем производства уменьшился на 17 процентов. Наибольшее снижение его допущено в производстве сборного железобетона (на 24,4 процента), мягких кровельных материалов (на 37,3 процента), линолеума (на 26,3 процента). Выпуск цемента сократился на 8 процентов, шифера — на 4 процента. Производство строительного кирпича возросло по сравнению с январем—мартом 1992 года на 1,3 процента, оконного стекла — на 10,5 процента, плиток керамических — на 12,7 процента.

Сельское хозяйство

В первом квартале текущего года валовая продукция сельского хозяйства (в фактических ценах) по сравнению с соответствующим периодом прошлого года уменьшилась на 13,8 процента и составила 111 миллиардов рублей.

Индекс цен на сельскохозяйственную продукцию (сумма выручки от реализации продукции) по сравнению с первым кварталом 1992 года составил 467 процентов.

Повсеместно ведется сев яровых культур. Принятые правительством меры по обеспечению сельского хозяйства горюче-смазочными материалами позволяют при их экономном и бережливом использовании провести его в оптимальные сроки.

Завершается стойловое содержание скота, которое проходило в условиях недостатка кормов, особенно концентрированных. Снизилась численность животных и их продуктивность. Поголовье крупного рогатого скота и коров в колхозах и совхозах на 1 апреля 1993 года сократилось по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 7 процентов, свиней — на 10, овец — на 22, лошадей — на 5 процентов. Средний удой молока от коровы снизился на 91 килограмм и составил 466 килограммов.

Производство и закупки мяса и молока в январе—марте 1991—1993 гг. изменились следующим образом:

	1991г.	1992г.	1993г.	(тысяч тонн) 1993 г. в % к 1991г.	1992г.
Мясо (в живом весе)					
Реализация скота и птицы в колхозах, совхозах и межхозах	409	342	279	68	82
Закупки скота во всех категориях хозяйств	408	341	274	67	80
Молоко					
Производство молока в колхозах, совхозах и межхозах	1128	900	700	62	78
Закупки молока во всех категориях хозяйств	1090	801	591	54	74

За три месяца текущего года сельскохозяйственными предприятиями реализация скота и птицы уменьшилась по сравнению с таким же периодом 1992 года на 18 процентов, производство молока — на 22 процента. Наибольший спад производства продукции животноводства допустили Витебская, Минская и Могилевская области.

За первый квартал 1993 года закупки скота и птицы сократились в республике на 20, молока — на 26 процентов.

Производство яиц снизилось на 2 процента, их закупки выросли на 7 процентов.

На 1 апреля текущего года в республике насчитывалось 2421 крестьянское (фермерское) хозяйство, что в 1,6 раза больше, чем их было в апреле прошлого года. За фермерами закреплено 48,6 тысячи гектаров земли, в том числе 31,4 тысячи пашни.

Неудовлетворительно ведется работа по заключению договоров контрактации на закупку сельскохозяйственной продукции в 1993 году. На 20 апреля хозяйствами заключены договора на поставку зерна в размере 61 процента к госзаказу, льноволокна — 63 процента, сахарной свеклы — 11 процентов. Законтрактовано 28 процентов картофеля от объемов поставки и 34 процента овощей. Заключены договора на 79 процентов от планируемого объема закупок скота и птицы в 1993 году, на 96 процентов — молока, на 16 процентов — яиц.

На 20 апреля текущего года закуплено 2150 тонн парниково-тепличных овощей, что наполовину меньше, чем было их продано на эту дату в прошлом году.

Капитальное строительство

По состоянию на 15 апреля 1993 года строительно-монтажными организациями заключены договора подряда на 386,5 миллиарда рублей, или 81 процент объема подрядных работ, предполагаемого к выполнению в 1993 году (на 15 апреля 1992 года — 70 процентов). Заключение договора подряда сдерживается растущими ценами на строительные материалы. По сравнению с первым кварталом 1992 года цены на строительные материалы увеличились в 17 раз, в том числе на цемент — в 18,8, сборный железобетон — в 18,4, стеновые материалы — в 12,4, строительные детали из древесины и древесно-стружечных плит — в 10,7 раза.

В первом квартале текущего года за счет всех источников финансирования освоено 105,5 миллиарда рублей капитальных вложений, в том числе за счет государственных средств — 83,3 миллиарда рублей. По сравнению с первым кварталом 1992 года объем инвестиций (в сопоставимых ценах) сократился на 8 процентов.

Затраты государственных предприятий и организаций в общем объеме капитальных вложений составили 79 процентов, арендных — 6, акционерных — 1, колхозов — 8, кооперативов — 0,1 процента. Доля средств из республиканского бюджета в государственных вложениях составила 28,5 миллиарда рублей, или 34 процента, собственных средств предприятий — 40,7 миллиарда рублей, или 49 процентов (в первом квартале 1992 года было соответственно 40 и 50 процентов).

На реконструкцию и техническое перевооружение действующих предприятий направлено 12,5 миллиарда рублей государственных капитальных вложений, в том числе за счет средств предприятий — 8,6 миллиарда рублей. Доля капитальных вложений за счет собственных средств предприятий и организаций в их общем объеме на эти цели составила 68 процентов.

За счет всех источников финансирования введены в действие основные фонды стоимостью 22,5 миллиарда рублей. В 1993 году предусматривается ввести в действие 47 объектов первостепенной государственной важности, на которых необходимо освоить 31,2 миллиарда рублей капитальных вложений. В первом квартале на этих объектах освоено 3,5 миллиарда рублей капитальных вложений, или 11 процентов к сумме годовых планов предприятий и организаций.

Подрядными строительными организациями всех форм собственности в первом квартале выполнено подрядных работ собственными силами на 81,8 миллиарда рублей, или 94 процента к соответствующему периоду прошлого года, в том числе государственными организациями — на 46,2 миллиарда рублей, или 56 процентов общего объема работ, арендными — на 30,8 миллиарда рублей (38 процентов), строительными кооперативами-трестами — на 1,9 миллиарда рублей и коллективными предприятиями — на 1,6 миллиарда рублей (по 2 процента), акционерными обществами — на 720,6 миллиона рублей, организациями потребительской кооперации — на 460,2 миллиона рублей (по 1 проценту).

Транспорт и связь

Объем перевозок грузов транспортом общего пользования составил 73,9 миллиона тонн и уменьшился по сравнению с первым кварталом 1992 года на 34,8 процента, в том числе железнодорожным — на 27,2, автомобильным — на 36,8 процента.

В конце первого квартала на прирельсовых погрузочных местах предприятий и железнодорожных станций находилось 1,2 миллиона тонн подлежащей перевозке продукции, что на 44 процента больше, чем на конец первого квартала 1992 года, в их числе цемент, лесные и строительные грузы, химические и минеральные удобрения, черные металлы.

В связи с резким удорожанием стоимости проезда на воздушном и автомобильном транспорте, а также сокращением маршрутов пассажиропотоки переместились на более дешевый железнодорожный транспорт. Перевозки пассажиров железнодорожным транспортом возросли по сравнению с январем—мартом 1992 года на 59 процентов, авиационным — снизились в 2,8 раза, автомобильным — на 7 процентов.

Предприятиями связи общего пользования предоставлено населению услуг на 2,1 миллиарда рублей, их доходы составили 9,2 миллиарда рублей.

Внешнеэкономические связи

Внешнеторговый оборот за первый квартал 1993 года составил 361,8 миллиона долларов США, в том числе экспорт товаров — 180,7 миллиона долларов, услуг — 70 тысяч долларов, импорт товаров — 172,6, услуги — 8,4 миллиона долларов.

На свободно конвертируемую валюту экспортировано товаров на 91,2 миллиона долларов, или 50,5 процента от общего объема экспорта, по бартерным операциям — на 80,6 (44,6 процента), по коммерческому кредиту — на 8,5 миллиона долларов (4,7 процента).

По сравнению с первым кварталом 1992 года экспортные поставки тракторов сократились на 334 штуки, или на 13,2 процента, грузовых автомобилей — на 146 штук, или на 37,4 процента, холодильников — на 8,1 тысячи, или на 15 процентов, велосипедов (включая детские) — на 13,5 тысячи, или на 72,8 процента, телевизоров — на 13,1 тысячи, или на 56,1 процента, подшипников качения — на 201,6 тысячи, или на 50,5 процента.

В составе импорта доля машин, оборудования и транспортных средств составляет 29,8 процента, продукция химической промышленности — 6,5 процента, зерна и другой продукции растительного происхождения — 28,6 процента. Закуплено зерна на 40 миллионов долларов, сахара — на 13, муки — на 7, медикаментов — на 1,6, обуви кожаной — на 1,3 миллиона долларов, кофе натурального и какао-бобов — на 869 тысяч долларов.

Основными внешнеторговыми партнерами республики являются европейские страны, на долю которых приходится 78 процентов внешнеторгового оборота. Товарооборот с Германией за первый квартал составил 63,5 миллиона долларов, Польшей — 37,4, Австрией — 29,7, Великобританией — 23,3, Швейцарией — 20,8, Данией — 11,3, Италией — 10,4, Францией — 8,5, Нидерландами — 7,3 миллиона долларов. Развиваются торговые отношения с другими странами. Внешнеторговый оборот с США составил 29,7 миллиона долларов, Турцией — 10,5, Китаем — 13,1, Тайванем — 9, Индией — 3,2 миллиона долларов США.

Совместными предприятиями произведено продукции и оказано услуг на 15,6 миллиарда рублей, экспортировано товаров и услуг на 4,6 миллиона долларов США, импортировано изделий и сырья на 13,2 миллиона долларов, реализовано товаров и услуг на внутреннем рынке за валюту на 4 миллиона долларов, за рубли — на 12,5 миллиарда.

Трудовые ресурсы и занятость населения

Трудовые ресурсы республики составили 6 миллионов человек, или 58 процентов общей численности населения. В народном хозяйстве занято 4,9 миллиона человек. Продолжается процесс формирования новых рыночных структур, что сопровождается перераспределением рабочей силы между секторами экономики. На государственных предприятиях и в организациях работает 66 процентов общей численности занятых в народном хозяйстве против 71 процента в первом квартале прошлого года. На начало апреля количество зарегистрированных новых хозяйственных формирований достигло 31 тысячи. Среди них 23 тысячи малых предприятий и обществ с ограниченной ответственностью, 4 тысячи кооперативов, свыше тысячи арендных предприятий, 779 совместных, 150 акционерных обществ, 2421 фермерское (крестьянское) хозяйство. В этих структурах занято 16 процентов общей численности работающих.

На начало апреля в службе занятости состояло на учете 52,4 тысячи безработных. На эту дату прошлого года их было 4,2 тысячи. В течение квартала трудоустроено 18,9 тысячи человек, или 32 процента от числа обратившихся. Пособие по безработице получают 27,3 тысячи человек, или 52 процента общего числа безработных. На социальную поддержку граждан, нуждающихся в трудоустройстве, в первом квартале было израсходовано 253,7 миллиона рублей. Это пособие по безработице, материальная помощь, затраты на переобучение и организацию общественных работ. В общей численности занятого населения безработные составляют 1 процент.

Правонарушения

В первом квартале 1993 года в республике зарегистрировано 24 тысячи преступлений, что на 1,4 процента больше, чем в первом квартале 1992 года. В Гродненской области преступность увеличилась на 13 процентов, Брестской — на 7, Могилевской — на 6, в г.Минске — на 5, Минской области — на 2 процента. В Гомельской области она уменьшилась на 3 процента, в Витебской — на 0,1 процента.

По сравнению с первым кварталом 1992 года увеличилось число тяжких преступлений. За три месяца текущего года их зарегистрировано 3759, или на 11 процентов больше. Совершено 506 умышленных тяжких телесных повреждений, что на 42 процента больше, чем за соответствующий период прошлого года, 1237 грабежей (на 8 процентов), 185 умышленных убийств (на 46 процентов), 19 покушений на убийство, или на 8 покушений больше, чем за этот период прошлого года. Зарегистрировано 224 разбойных нападений, или на 59 процентов больше, чем за первый квартал 1992 года.

Зарегистрировано 5348 краж государственного и общественного имущества — на 11 процентов меньше по сравнению с соответствующим периодом прошлого года. В 1,5 раза возросло число краж с баз, магазинов и других торговых точек. Уменьшилось число зарегистрированных краж личного имущества граждан. Их зарегистрировано 7922, что на 9 процентов меньше, чем в январе—марте 1992 года. Число краж из квартир по-прежнему растет. Их зарегистрировано 3078, или на 5 процентов больше.

В числе раскрытых преступлений каждое четвертое — групповое, каждое третье — совершено в состоянии алкогольного опьянения, седьмое — несовершеннолетними или при их соучастии, четвертое — ранее совершившими преступления.

Правоохранительными органами выявлено 12,6 тысячи человек совершивших преступления (за первый квартал 1992 года — 10,9 тысячи). К уголовной ответственности привлечено 10,8 тысячи правонарушителей. Каждый четвертый из них не работал и не учился.

❑

Население республики по состоянию на 1 апреля 1993 года составило 10,3 миллиона человек.

Государственный Комитет Республики Беларусь по статистике и анализу.

Мы і свет

Іх цікавіць, на што здольная наша "абаронка"

Прадстаўнікі прыватных фірм і дзяржаўных прадпрыемстваў ЗША, Францыі, Латвіі і Бангладэш наведаюць выстаўку "Абаронная прамысловасць і канверсія-93", якая ў канцы мая пройдзе ў Мінску.

Аб гэтым дзелавыя колы Еўропы, Азіі і Амерыкі паведамілі яе аргкамітэту. Як расказаў кіраўнік рабочай групы аргкамітэта Алег Кураў, іх цікавяць навукаёмістыя тэхналогіі, навуковыя распрацоўкі спецыяльнага прызначэння, ваенная тэхніка і маёмасць, выпускаемая ў Беларусі.

З рэспублік Садружнасці ўдзельнікамі пажадалі стаць прадстаўнікі "абаронкі" Расіі, Украіны і Казахстана.

Члены арганізацыйнага камітэта спадзяюцца, што да пачатку выстаўкі спіс гасцей, удзельнікаў і спонсараў мерапрыемства стане намнога даўжэйшым.

Белінфарм.

В двух словах

Десант вынужден "стрелять". Горючее

Командиры витебских десантников опровергли высказанную 20 апреля в "Красной звезде" мысль об ослаблении своих рядов после отъезда из Беларуси офицеров с фронтовым опытом.

Ключевые должности в дивизии и сейчас занимают бывшие афганцы, а объем и результаты боевой учебы превосходят показатели многих аналогичных воинских частей России. Тревогу вызывает лишь нужда в горючем. На днях, например, участников проверочных стрельб, возвращавшихся с полигона, пришлось высадить из машины... в 15 км от Витебска. Если топливное "голодание" распространится еще и на авиацию, то "летающая пехота" может-таки превратиться в классическую "царицу полей".

Сергей БУТКЕВИЧ.

Будем дружить министерствами

В парламенте Республики Молдова состоялась церемония подписания соглашения о сотрудничестве между министерствами внутренних дел Беларуси и Молдовы.

Соглашение предусматривает взаимодействие в борьбе с бандитизмом, терроризмом и международной преступностью, с незаконными операциями с оружием, ядовитыми и радиоактивными материалами, с изготовлением и сбытом поддельных денег и документов, с распространением наркотических веществ и т.д.

Сергей ВЕРАС.

Брызге — шампанское!

Вчера исполнилось 50 лет Лидии Дмитриевне Брызге — самой титулованной доярке Брестчины.

Более регалий красноречив факт: сегодня трудовые показатели юбиляра соответствуют удоям 12-ти "среднестатистических" доярок, а всего за три десятка трудовых лет Лидия Дмитриевна надоила молока 12 556 автоцистерн.

Василий САРЫЧЕВ.

Возродись, святое место!

Одним из оазисов православной культуры обещает вновь стать родина первого белорусского букваря Кутеинская лавра.

Основана она более трех веков назад в окрестностях Орши и частично сохранилась до наших дней. Здесь начались богослужения в восстановленной церкви Святой Троицы, пострижены в монашество новые послушники. Посетивший лавру митрополит Филарет передал схимникам уникальный образок Богоматери, призванный оберегать святое место.

Кутеинский монастырь был в свое время средоточием ученого богословия, хранилищем богатой библиотеки, центром духовного и светского книгопечатания, художественной ковки и резьбы. С возрождением обители церковь связывает надежду на продолжение этих традиций.

Сергей СЕРГЕЕВ.

Страна старых холостяков?

Не встретит ли Беларусь новый век в качестве страны холостяков, к тому же немолодых?

В Витебской области, например, за первый квартал нынешнего года умерло 5432 человека, а родилось всего 3800. Да и откуда взяться приросту населения, если на каждые два брака приходится сейчас почти 1,5 развода?

Сергей ДВИНСКИЙ.

Канцэпцыя развіцця інфармацыйнай прасторы Рэспублікі Беларусь

Праект

Часовы творчы калектыў, створаны Міністэрствам інфармацыі Беларусі, падрыхтаваў і прапануе для шырокага абмеркавання праект Канцэпцыі развіцця інфармацыйнай прасторы Рэспублікі Беларусь.

Праект канцэпцыі разгледжаны на пасяджэнні калегіі Мініфарма з удзелам прадстаўнікоў шэрагу дзяржаўных і недзяржаўных сродкаў масавай інфармацыі. Многія з выказаных на калегіі заўваг улічаны, аднак праца над канцэпцыяй працягваецца.

У сувязі з тым, што праблемы інфармацыйнага забеспячэння грамадства маюць выключна важнае значэнне для ўмацавання дзяржаўнага суверэнітэту і нацыянальна-культурнага адраджэння, просім журналістаў, юрыстаў, навукоўцаў, усіх зацікаўленых выказаць сваё меркаванне.

Заўвагі і прапановы па праекту канцэпцыі можна накіроўваць да 1 чэрвеня 1993 года на адрас: 220617, г. Мінск, праспект Машэрава, 11, Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Уводзіны

Рэспубліка Беларусь набыла незалежнасць, стала суверэннай дзяржавай. Складваецца новая грамадска-гістарычная сітуацыя, фарміруюцца новыя вытворчыя адносіны, адраджаецца нацыянальная культура. Пачаўся працэс інтэграцыі Беларусі ў сусветную супольнасць.

Інфармацыйная прастора Беларусі павінна адпавядаць гэтым карэнным зменам, развівацца з улікам сённяшніх знешнепалітычных сацыяльна-эканамічных рэалій і гістарычнай перспектывы, прычым развівацца па сваіх унутраных законах. Па сутнасці, стаіць задача стварэння самастойнай інфармацыйнай сістэмы, накіраванай на забеспячэнне нацыянальных інтарэсаў, рэальнай свабоды слова і друку.

Да абвяшчэння дзяржаўнага суверэнітэту на тэрыторыі рэспублікі функцыяніравала падсістэма, васальная частка агульнай сістэмы сродкаў масавай інфармацыі Савецкага Саюза. Таму ўзнікла аб'ектыўная неабходнасць распрацоўкі мадэлі адзінай інфармацыйнай прасторы і канцэпцыі функцыяніравання сродкаў масавай інфармацыі (СМІ) Рэспублікі Беларусь, прававой рэгламентацыі ў гэтай сферы.

Друк, тэлебачанне, радыё, іншыя сродкі масавай інфармацыі адыгрываюць выключна важную ролю ва ўзбагачэнні інтэлекту нацыі, фарміраванні грамадскай думкі, умацаванні дэмакратыі, права, маралі, забеспячэнні насельніцтва аператыўнай і аб'ектыўнай інфармацыі аб стане і развіцці матэрыяльна-вытворчай, культурнай і сацыяльна-бытавой сфер, аб палітычным жыцці.

У аснове канцэпцыі ляжыць ідэя свабоды сродкаў масавай інфармацыі як адной з галоўных гарантый свабоды чалавека, дэмакратычнага развіцця грамадства. Менавіта ў такім кантэксце ідэя свабоды зафіксавана ва "Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека": "Кожны чалавек мае права на свабоду перакананняў і на свабоднае выказванне іх..."

Сістэма СМІ Рэспублікі Беларусь не павінна быць ізаляванай. Партнёрскі абмен інфармацыяй з замежжам па розных камунікатыўных каналах — адна з умоў нармальнага яе функцыяніравання.

Дзяржаўная палітыка ў галіне масавай інфармацыі

Дзяржава зацікаўлена ў развіцці сродкаў масавай інфармацыі і стварае неабходныя ўмовы для іх дзейнасці. Яна разглядае сістэму СМІ як важную састаўную частку беларускай нацыянальнай культуры і садзейнічае ўмацаванню творчай, эканамічнай і фінансавай самастойнасці друку, тэлебачання і радыё.

Цэнзура, палітычны, эканамічны і адміністрацыйны дыктат над сродкамі масавай інфармацыі не дапускаюцца. Галоўныя напрамкі патоку інфармацыі вызначаюцца прыярытэтамі ў дзяржаўнай палітыцы, эканоміцы, культуры, навуцы. Заказ на інфармацыю аб дзейнасці органаў дзяржаўнага кіравання не з'яўляецца падставай для ўмяшання заканадаўчай і выканаўчай улады ў дзейнасць сродкаў масавай інфармацыі.

Дзяржаўнае рэгуляванне дзейнасці сродкаў масавай інфармацыі ажыццяўляецца праз Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, у сістэму якога ўваходзяць Нацыянальная дзяржаўная тэлерадыёкампанія Беларусі, Беларускае інфармацыйнае агенцтва, Інспекцыя па ахове дзяржаўных тайн у сродках масавай інфармацыі, а таксама па асобных напрамках праз упраўленні інфармацыі аблвыканкамаў.

Для забеспячэння дзяржаўных гарантый свабоднага функцыяніравання друку, радыё і тэлебачання, падтрымкі і кантактнасці паміж інфармацыйнымі і ўладнымі структурамі ствараецца Грамадска-дзяржаўны савет па сродках масавай інфармацыі, у які ўваходзяць журналісты і юрысты, навукоўцы, прадстаўнікі Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, органаў дзяржаўнага кіравання СМІ.

Ахова дзяржаўных тайн у сродках масавай інфармацыі забяспечваецца ў адпаведнасці з дзеючымі заканадаўчымі і нарматыўнымі актамі.

Дзяржава гарантуе сацыяльную абарону ўсіх работнікаў сродкаў масавай інфармацыі, што адлюстроўваецца ў заканадаўстве Рэспублікі Беларусь.

Прававое забеспячэнне дзейнасці СМІ

Рэспубліка Беларусь як член ААН і іншых аўтарытэтных міжнародных арганізацый уваходзіць у сусветную інфармацыйную прастору, прытрымліваючыся прагрэсіўных прававых норм і рэкамендацыі выпрацаваных міжнародным супольніцтвам.

Асноўным дакументам, які адлюстроўвае прынцыпы няспыннага і бесперашкоднага руху інфармацыі ў межах асобных краін і паміж краінамі, з'яўляецца "Хартыя свабоды друку". Рэспубліка Беларусь далучаецца да Хартыі і ў сваёй палітыцы адносна сродкаў масавай інфармацыі кіруецца зафіксаванымі ў ёй прынцыпамі, прызнаючы, што свабода СМІ забяспечвае свабоду народа.

Міжнародныя прынцыпы функцыяніравання СМІ, а таксама нацыянальная спецыфіка развіцця інфармацыйнай сферы зацвярджаюцца наступнымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь: Законам аб друку, Законам аб тэлебачанні і радыё, Законам аб выдавецкай дзейнасці, іншымі нарматыўнымі актамі.

Законы рэгламентуюць дзейнасць усіх відаў друкаваных выданняў, тэле-, радыёпраграм і выдавецтваў незалежна ад іх ведамаснай прыналежнасці і форм уласнасці, забяспечваюць прававое рэгуляванне функцыяніравання СМІ, свабоду слова і друку, ажыццяўленне прынцыпу галоснасці, гарантуюць грамадзянам Рэспублікі Беларусь права на атрыманне поўнай і аб'ектыўнай інфармацыі і асабісты ўдзел у інфармацыйным працэсе. У законах фіксуюцца правы і абавязкі журналістаў, меры па іх прававой і сацыяльнай абароне.

Законы аб сродках масавай інфармацыі грунтуюцца на фундаментальнай аснове беларускай нацыянальнай культуры, з улікам задач умацавання дзяржаўнага суверэнітэту і нацыянальнага адраджэння, асаблівасцей шматнацыянальнай супольнасці насельніцтва рэспублікі.

У законе аб выдавецкай дзейнасці прадугледжваецца стварэнне на базе газетна-часопісных выдавецтваў акцыянерных таварыстваў, у якія, акрамя выдаўцоў і паліграфістаў, могуць уваходзіць рэдакцыі перыядычных выданняў.

Сістэма сродкаў масавай інфармацыі Беларусі

У сістэму СМІ Рэспублікі Беларусь уваходзяць: інфармацыйныя агенцтвы; дзяржаўныя, ведамасныя, прыватныя газеты, часопісы і выданні часопіснага тыпу, аналагічныя выданні палітычных партый, грамадскіх аб'яднанняў, рэлігійных арганізацый і нацыянальных меншасцей; усе віды тэлебачання і радыё; газетна-часопісныя выдавецтвы; прэс-службы.

Інфармацыйная прастора забяспечваецца сумеснымі намаганнямі ўсіх СМІ рэспубліканскага, абласнога, раённага і нерэгіянальнага ўзроўняў. Галоўная агульная мэта журналісцкага супольніцтва: аператыўна і як мага больш поўна і якасна задавальняць інфармацыйныя патрэбы насельніцтва Беларусі і іншых краін, рэалізоўваць права кожнага грамадзяніна на аператыўнае атрыманне дакладных звестак аб дзейнасці дзяржаўных органаў і арганізацый грамадскіх аб'яднанняў і службовых асоб, аб усіх аспектах жыцця рэспублікі і замежных дзяржаў.

1. Інфармацыйныя агенцтвы

Інфармацыйныя агенцтвы ў Беларусі, маючы ўсе магчымасці свабодна ўзнікаць і функцыяніраваць, робяць інфармацыйную прастору ўсё больш насычанай і шматграннай. Канкурэнтная барацьба паміж імі за авалоданне аўдыторыяй спрыяе фарміраванню багатага інфармацыйнага рынку.

Падтрымліваючы інфармацыйныя агенцтвы, улады Рэспублікі Беларусь гарантуюць ім:

— свабодны доступ да афіцыйных матэрыялаў і іншых крыніц інфармацыі;

— права свабодна выказваць розныя, у тым ліку альтэрнатыўныя афіцыйным, меркаванні па праблемах палітыкі, эканомікі, нацыянальна-культурнага адраджэння, якія адпавядаюць прынцыпам плюралізму і дэмакратычнага развіцця грамадства;

— адсутнасць юрыдычных, тэхнічных і тарыфных правілаў, якія стрымліваюць паток інфармацыі;

— недапушчэнне манаполіі аднаго з агенцтваў на інфармацыю.

Абвяшчэнне суверэнітэту Беларусі, яе самастойны выхад на міжнародную арэну, узнікненне шматлікіх партый і грамадскіх рухаў скіроўваюць дзейнасць інфармацыйных агенцтваў, як спецыфічнага звяна СМІ, у рэчышча агульнадзяржаўных інтарэсаў улады, стымулююць тыя агенцтвы, якія кіруюцца прынцыпамі;

— недапушчэння тэндэнцыйнасці, знарочыста агітацыйна-прапагандысцкай накіраванасці сваіх паведамленняў;

— максімальна магчымай дэпалітызацыі тэкстаў;

— канструктывізму, недапушчэння выказванняў, якія падбухторваюць насельніцтва на супрацьзаконныя дзеянні, на канфрантацыю.

Дзяржава абараняе агенцтвы ад палітычнага і эканамічнага дыктату, манапольнага ўціску. Незалежнасць агенцтваў яна гарантуе:

- спрыяльным падаткаабкладаннем і інвесціраваннем;
- удзелам у развіцці іх матэрыяльна-тэхнічнай базы;
- заахвочваннем імкнення да фінансавай самастойнасці.

Асаблівая ўвага звяртаецца на забеспячэнне ўсебаковай незалежнасці Белінфарма як нацыянальнага дзяржаўнага інфармацыйнага агенцтва, на поўнае пазбаўленне яго ад дыктату палітычных, грамадскіх арганізацый і ведамстваў. Вось чаму ўлады імкнуцца:

- стварыць Белінфарму рэжым найбольшага спрыяння ў галіне падаткаабкладання, дзяржаўнага субсідзіравання і крэдытавання;

- садзейнічаць, каб у бліжэйшыя 2—3 гады былі адкрыты замежныя карэспандэнцкія пункты Белінфарма з мэтай ліквідацыі манаполіі ІТАР—ТАСС на пастаўку ў Беларусь інфармацыі з іншых краін.

Беларусь адкрыта для замежных інфармацыйных агенцтваў, што садзейнічае яе інтэграцыі ў міжнародную інфармацыйную прастору. Пры гэтым дзяржава імкнецца, каб:

- абмен інфармацыяй з замежжам вёўся на парытэтнай або збалансаванай аснове;

- дзейнасць замежных інфармацыйных агенцтваў або іх службаў не падлягала ніякім відам цэнзуры і рэгулявалася толькі агульнапрызнанымі міжнародна-прававымі нормамі і законамі Беларусі.

2. Перыядычны друк

Асноўную тэндэнцыю развіцця перыядычнага друку вызначае свабода стварэння выданняў. Побач з дзяржаўнымі органамі заснавальнікамі газет і часопісаў выступаюць недзяржаўныя арганізацыі, прыватныя асобы, калектывы рэдакцый, палітычныя партыі і рухі, грамадскія і рэлігійныя аб'яднанні. Такім чынам узрастае плюралістычны патэнцыял прэсы, усё больш поўна задавальняюцца інфармацыйныя патрэбы насельніцтва Беларусі.

Развіваючы гэты пазітыўны накірунак, дзяржава абараняе прэсу ад жорсткага прэсінгу рынычных адносін з мэтай забеспячэння яе эканамічнай і палітычнай незалежнасці, без чаго немагчыма свабода друку. Улады гарантуюць перыядычным выданням:

- рэжым найбольшага спрыяння ў падаткаабкладанні і інвесціраванні;

- садзейнічанне ўмацаванню фінансава-гаспадарчай самастойнасці, развіццю розных відаў камерцыйнай дзейнасці;

- падтрымку новых арганізацыйна-творчых структур.

Пры гэтым прыярытэтная ўвага надаецца беларускамоўнаму, дзіцячаму, мясцоваму друку, які ва ўмовах рыначнай эканомікі апынуўся ў асабліва цяжкім становішчы.

У перыядычным друку паглыбляюцца працэсы дыферэнцыяцыі і размежавання функцый, узмацняецца канкурэнцыя. З другога боку, узрастае актуальнасць яго кансалідацыі, аб'яднання намаганняў дзеля патрэб грамадства. З улікам гэтага прыярытэт у дзяржаўнай падтрымцы атрымліваюць тыя выданні, якія:

- асвятляюць актуальныя грамадска-палітычныя, сацыяльныя, эканамічныя і навукова-тэхнічныя праблемы з пазіцый дзяржаўных інтарэсаў;

- трымаюць курс на ўмацаванне згоды ў грамадстве, не дапускаюць экстрэмісцкіх публікацый, выказванняў, якія прыніжаюць гонар і годнасць чалавека, наносяць шкоду духоўнаму і маральнаму здароўю народа;

- пастаянную ўвагу ўдзяляюць ходу пераадолення вынікаў чарнобыльскай катастрофы.

Вядучай тэмай для прэсы становіцца сацыяльна-эканамічнае абнаўленне і нацыянальна-культурнае адраджэнне Беларусі, умацаванне статуса беларускай мовы як дзяржаўнай. Пры гэтым, з улікам рэалій моўнай сітуацыі, якая склалася ў рэспубліцы пад уплывам канкрэтных грамадска-гістарычных умоў, не абмяжоўваецца імкненне розных груп насельніцтва, нацыянальных меншасцей да атрымання інфармацыі на іншых мовах. Заахвочваюцца намаганні двухмоўных газет і часопісаў, якія робяць выбар на карысць беларускай мовы.

Для актыўнай інтэграцыі ў сусветную інфармацыйную прастору, давядзення да міжнароднага супольніцтва праўдзівых звестак аб Беларусі стымулюецца развіццё выданняў на беларускай і замежных мовах для распаўсюджання іх у іншых краінах. У сваю чаргу ўлады гарантуюць бесперашкоднае і шырокае азнаямленне насельніцтва рэспублікі з замежнымі выданнямі, ствараюць належныя ўмовы замежным партнёрам, дзейнасць якіх не пярэчыць заканадаўству Рэспублікі Беларусь.

Для прапаганды прадукцыі сродкаў масавай інфармацыі Рэспублікі Беларусь у свеце ўводзіцца безліцэнзійны абмен выданнямі і праграмамі з арганізацыямі і фірмамі краін СНД і іншых замежных краін.

3. Тэлебачанне і радыё

Тэлебачанне і радыё як надзвычай эфектыўнаму па эмацыянальным уздзеянні і тэрытарыяльным ахопе сродку масавай інфармацыі дзяржава надае асаблівую ўвагу. Яна ўсебакова садзейнічае як станаўленню Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Беларусі, так і ўзнікненню і развіццю ў Беларусі іншых тэле- і радыёстанцый, каналаў, і праграм. У гэтых мэтах:

- з улікам станоўчага вопыту вядучых краін свету для забеспячэння дзяржаўных гарантый свабоднай дзейнасці тэлебачання і радыё ўтвараецца Каардынацыйны савет па тэлевізійнаму і радыёвяшчанню, які складаецца з прадстаўнікоў дзяржаўных і грамадскіх арганізацый, вызначаных урадам і зацверджаных парламентам;

- уводзіцца сістэма спрыяльнага падаткаабкладання і інвесціравання тэлебачання і радыё;

- стымулюецца дзейнасць тэлебачання і радыё, накіраваная на забеспячэнне іх эканамічнай незалежнасці.

Не прэтэндуючы на манапалізацыю інфармацыйнай тэле- і радыёпрасторы, парламент і ўрад тым не менш першаступеннае значэнне надаюць пашырэнню магчымасцей Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі Беларусі, паколькі гэта абумоўлена інтарэсамі дзяржавы і нацыі. Улады забяспечваюць:

- фінансаванне праграм матэрыяльна-тэхнічнага развіцця Белтэлерадыёкампаніі, падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі кадраў;

- увядзенне абанентнай платы за карыстанне тэлепрыёмнікамі;

- права выкарыстання Белтэлерадыёкампаніяй другога тэлевізійнага і часткова другога радыёканала як камерцыйных;

- падпарадкаванне тэлерадыёкампаніі мясцовага тэлерадыёвяшчання ў абласных, буйных гарадах і раёнах, забеспячэнне яго тэхнічнага развіцця з дапамогай яе інвестыцыйнага фонду;

— пераўтварэнне тэлерадыёкампаніі шляхам натуральнага развіцця ў дзве самастойныя кампаніі — тэле- і радыё;

- адкрыццё тэлепраграмы на Мінск і Мінскую вобласць;

- будаўніцтва канцэртнай студыі і Дома радыё.

Паглыбляецца інтэграцыя беларускай інфармацыйнай тэле- і радыёпрасторы ў сусветную. Белтэлерадыёкампанія з дапамогай дзяржавы мэтанакіравана забяспечвае:

- пераход у бліжэйшыя гады з сістэмы SECAM у сістэму PAL, у якой працуе большасць тэлекампаній свету;

- адкрыццё ўласных карэспандэнцкіх пунктаў за мяжой, першапачаткова ў краінах Балтыі, Расіі, на Украіне, ва Узбекістане, Польшчы, Балгарыі, Чэхіі, Славакіі, Германіі;

- актыўны ўдзел у Еўрабачанні на правах яго паўнамоцнага члена, а таксама далучэнне да міжнародных дагавораў і пагадненняў, якія рэгулююць узаемаадносіны паміж сусветнымі тэлерадыёкампаніямі і саюзамі.

❑ ❑ ❑

Сістэма СМІ дзейнічае актыўна пры паслядоўным развіцці інтэграцыйных працэсаў. Паміж інфармацыйнымі агенцтвамі, выданнямі розных тыпаў, праграмамі тэле- і радыёвяшчання ўсталёўваюцца ўзаемасувязі, якія забяспечваюць інтэграцыю іх дзейнасці, захоўваючы спецыфіку і накіраванасць кожнага самастойнага выдання і праграмы. У інфармацыйнай прасторы яны займаюць адпаведную нішу.

Узаемадзеянне ў межах сістэмы ажыццяўляецца праз супрацоўніцтва "па вертыкалі" — паміж выданнямі і праграмамі рознага рэгіянальнага ўзроўню (рэспубліканскімі, абласнымі, раённымі) і "па гарызанталі" — паміж выданнямі і праграмамі асобна рэспубліканскага і абласнога ўзроўняў.

Зладжанай, эфектыўнай дзейнасці сістэмы СМІ садзейнічае творчая грамадская арганізацыя — Саюз журналістаў Беларусі, які функцыяніруе згодна са сваім статутам, ажыццяўляе сацыяльную абарону журналістаў, займаецца ўдасканаленнем іх прафесійнага майстэрства, пытаннямі журналісцкай этыкі, вядзе работу па згуртаванню журналісцкага корпуса.

Камунікатыўныя каналы абмену інфармацыяй

У Беларусі забяспечваецца свабода перамяшчэння інфармацыі. Ажыццяўляецца бесперашкодны абмен інфармацыяй як унутры рэспублікі, так і праз яе граніцы. Пры гэтым СМІ могуць свабодна абменьвацца матэрыяламі з дзяржаўнымі і прыватнымі інфармацыйнымі службамі, у тым ліку замежнымі.

Дзяржава спрыяе абнаўленню існуючых тэхнічна, тэхналагічна і маральна састарэлых камунікатыўных каналаў абмену інфармацыяй, якія не ў стане ў поўнай меры задаволіць патрэбы СМІ. З гэтай мэтай вядзецца замена тэлетайпнай, тэлефоннай, радыё- і паштовай сувязі, якая ў асноўным злучае паміж сабой Белінфарм і іншыя інфармацыйныя агенцтвы з вытворцамі і спажыўцамі інфармацыі, у тым ліку і за мяжой, на сучасныя камп'ютэрныя сеткі. Да іх далучаюцца раённыя і нерэгіянальныя СМІ. Усім СМІ прадастаўляецца магчымасць абменьвацца інфармацыяй без староннняй дапамогі.

Такім чынам фарміруецца адзіная сістэма камунікатыўных каналаў абмену інфармацыяй, якая надзейна злучыць інфармацыйную прастору Беларусі з міжнароднай інфармацыйнай прасторай. Дзейнасць гэтай сістэмы забяспечаць:

- стварэнне намаганнямі ўлад і СМІ адзінага інфармацыйнага камп'ютэрнага цэнтра з вялікім аб'ёмам электроннай памяці, банкам даных якога на аднолькавых умовах змогуць карыстацца ўсе СМІ;

- аснашчэнне СМІ сучаснай мадэмнай камп'ютэрнай сувяззю з усімі асноўнымі вытворцамі і спажыўцамі інфармацыі;

- пераход пры абмене інфармацыяй да спадарожнікавай сувязі і, адпаведна, адмаўленне ад дарагіх тэлеграфных каналаў, што зробіць СМІ незалежнымі ад манаполіі Міністэрства сувязі і інфарматыкі на гэтыя каналы і тарыфы.

Матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне і фінансаванне сродкаў масавай інфармацыі

Эфектыўная дзейнасць сродкаў масавай інфармацыі магчыма толькі пры належнай матэрыяльна-тэхнічнай базе.

Для ліквідацыі ў СМІ дэфіцыту на вытворчыя плошчы, сучаснае тэхнічнае і тэхналагічнае абсталяванне, матэрыялы, мэблю, даведачную літаратуру і г.д., з улікам пераходу да рыначнай эканомікі, забяспечваюцца:

- адыход ад уніфікаваных, стэрэатыпных прынцыпаў размеркавання рэсурсаў, укараненне прагрэсіўных дыферэнцыраваных нарматываў будаўніцтва і матэрыяльна-тэхнічнага аснашчэння аб'ектаў падрыхтоўкі і распаўсюджвання масавай інфармацыі;

- захоўванне дзяржаўнага заказу і дзяржаўных паставак сродкам масавай інфармацыі важнейшых матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў.

Пры гэтым улічваецца спецыфіка функцыянальнага прызначэння аб'екта СМІ.

Для стварэння найбольш спрыяльных умоў фарміравання адзінай інфармацыйнай прасторы цэнтралізуюцца асноўныя аб'екты распаўсюджвання інфармацыі. З гэтай мэтай:

- усе тэлерадыёперадатчыкі, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь і пабудаваны за кошт дзяржаўных капітальных укладанняў, перадаюцца ў распараджэнне Нацыянальнай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі для трансляцыі дзяржаўных праграм;

- падпарадкаванне Міністэрству інфармацыі перадаецца выдавецтва "Беларускі дом друку" для забеспячэння зладжанай і эфектыўнай дзейнасці выдавецка-паліграфічнага комплексу па выпуску перыядычных выданняў.

Для ліквідацыі манаполіі "Беларускага дома друку", аб'яднанага прадпрыемства "Мінская пошта", прадпрыемстваў "Белсаюздрук" у адпаведных галінах дзейнасці прымаецца ўрадавае рашэнне аб рэгуляванні іх матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў і эканамічных паказчыкаў.

Ва ўмовах пераходу да рыначных адносін, калі дзяржава не ў стане забяспечыць матэрыяльна-тэхнічнымі рэсурсамі ўсе патрэбы сродкаў масавай інфармацыі, неабходна арыентацыя іх на прамыя камерцыйныя кантакты з вытворцамі неабходнай прадукцыі. Для забеспячэння гэтых кантактаў пры Міністэрстве інфармацыі ствараецца камп'ютэрны цэнтр з электроннай базай звестак аб вытворцах пэўнай прадукцыі ў Беларусі і за яе межамі.

Асноўнымі крыніцамі фінансавання сродкаў масавай інфармацыі становяцца даходы ад камерцыйнай дзейнасці (рэклама; аказанне платных паслуг насельніцтву, прадпрыемствам і арганізацыям; рэалізацыя творчай прадукцыі), спонсарства, паступленні ад дабрачынных арганізацый, заробкі ад продажу ліцэнзій, укаранення новых тэхналогій, прыбыткі з іншых крыніц, якія не забаронены заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Стымулюецца стварэнне сродкамі масавай інфармацыі творча-вытворчых аб'яднанняў, малых прадпрыемстваў, укараненне розных відаў вытворча-камерцыйнай дзейнасці, у тым ліку акцыянерных паліграфічных таварыстваў, куды на паях уваходзяць рэдакцыі газет і часопісаў, а таксама арганізацыя акцыянернымі таварыствамі ўласных службаў распаўсюджвання друку.

Нацыянальная дзяржаўная тэлерадыёкампанія Беларусі фінансуецца ў першую чаргу за кошт абанементнай платы. Для газет і часопісаў асноўнымі сродкамі фінансавання становяцца паступленні ад заснавальнікаў, даходы ад падпіскі і рэалізацыі іх у розніцу.

Дзяржаўныя сродкі масавай інфармацыі актыўна фарміруюць нацыянальную свядомасць і культуру грамадства, таму часткова фінансуюцца і за кошт дзяржаўнага бюджэту. У гэтым плане выключна важнае месца ва ўмовах нацыянальнага адраджэння займаюць беларускамоўныя выданні, а таксама дзіцячы друк, для якіх на пераходны перыяд забяспечваецца кампенсацыя страт ад іх выпуску і распаўсюджвання.

У мэтах стварэння спрыяльных умоў для фарміравання інфармацыйнай прасторы Беларусі захоўваецца частковае бюджэтнае фінансаванне тых перыядычных выданняў, заснавальнікамі якіх з'яўляюцца Саветы народных дэпутатаў і органы дзяржаўнага кіравання.

Бюджэтнае фінансаванне ажыццяўляецца па нарматывах у залежнасці ад катэгорыі сродку масавай інфармацыі. Пры фактычным выдзяленні сродкаў улічваецца ўзровень інфляцыі, а кампенсацыя мае апераджальны характар.

Падрыхтоўка кадраў і навуковае забеспячэнне функцыяніравання сістэмы СМІ

Падрыхтоўка журналісцкіх кадраў у Рэспубліцы Беларусь пераводзіцца на нацыянальную аснову і карэнным чынам рэарганізуецца. Навучанне творчых работнікаў для СМІ ажыццяўляецца па спецыялізацыях: рэпарцёры, тэлерадыёрэпарцёры, фотарэпарцёры, работнікі сакратарыята, аглядальнікі, каментатары, журналісты-міжнароднікі, карэспандэнты шырокага профілю, выдавецкія рэдактары і інш. Уводзіцца і жанравая спецыялізацыя з улікам авалодання майстэрствам нарысіста, эсэіста, фельетаніста, літаратурна-мастацкага крытыка, інтэрв'юэра-аналітыка і г.д.

Факультэт журналістыкі БДУ, не з'яўляючыся самастойнай навучальнай установай, з такой задачай справіцца не можа. Таму на яго базе ствараецца Інстытут журналістыкі Рэспублікі Беларусь.

Прафесійная адукацыя ў Інстытуце журналістыкі вядзецца ў двух узроўнях: няпоўная вышэйшая адукацыя і вышэйшая адукацыя.

Структурнымі падраздзяленнямі Інстытута журналістыкі становяцца чатыры факультэты: 1. **Рэпарцёрскі** — з трохгадовым тэрмінам навучання (няпоўная вышэйшая журналісцкая адукацыя, два аддзяленні — газетна-часопіснае і радыётэлевізійнае); 2. **Аналітычнай журналістыкі** (пяцігадовы тэрмін навучання; два аддзяленні — газетна-часопіснае і радыётэлевізійнае); 3. **Завочны** (на завочным факультэце могуць працягваць вучобу выпускнікі рэпарцёрскага факультэта); 4. **Факультэт прафесійнага ўдасканалення** (перыядычнае павышэнне кваліфікацыі работнікаў СМІ, а таксама атрыманне спецыяльнай адукацыі журналістамі-практыкамі, якія маюць іншыя спецыяльнасці, але працуюць у друку).

У Інстытут журналістыкі ў парадку пераводу могуць залічвацца студэнты іншых навучальных устаноў рэспублікі, схільныя да публіцыстычнай творчасці.

Арганічна ўваходзячы ў сістэму СМІ рэспублікі, Інстытут журналістыкі наладжвае пастаянныя і трывалыя кантакты з рэдакцыямі газет, часопісаў, тэлерадыёкампаніямі, па ўзгодненасці з імі вар'іруе формы і змест вытворчай практыкі студэнтаў. Магчыма стварэнне навучальна-вытворчых аб'яднанняў "Факультэт ІЖ — рэдакцыя газеты, часопіса (тэле-, радыёпраграма)".

Структурным падраздзяленнем Інстытута журналістыкі становіцца Навукова-даследчы цэнтр (вывучэнне функцыяніравання СМІ, сацыялагічныя даследаванні чытацкай і радыётэлевізійнай аўдыторый).

Прадугледжваецца падрыхтоўка ў Акадэміі мастацтваў Беларусі рэжысёраў, гукарэжысёраў, аператараў для тэлебачання і радыё.

❑ ❑ ❑

Канцэпцыя распрацавана з улікам прагрэсіўных традыцый, назапашаных сродкамі масавай інфармацыі, новага вопыту, здабытага імі ў сучасных умовах, а таксама практыкі арганізацыі і функцыяніравання СМІ ў замежных краінах.

Творчы калектыў:
Алесь АКУЛІК, Уладзімір ГУЛЕВІЧ, Уладзімір ЛАМЕКА, Барыс СТРАЛЬЦОЎ (кіраўнік), Вячаслаў ХАРЫТОНАЎ, Ніна ЧАЙКА.

Мнение о проекте Конституции

Не пора ли очнуться и взяться самим за ум и за дело?

Георгий САЗАНОВИЧ

Какова Конституция — таковы и права, какие права — такая и жизнь. Вот почему внимательно читал проект Конституции, опубликованный в "Народной газете" 3 декабря 1991 года, а после — все новые варианты. Следил также за полемикой о Конституции в газетах. Вывод такой: идет, считаю, вульгарная, неприкрыто циничная игра с народом и хитрая спекуляция на его доверчивости и простоте. Почему? Потому, что проект новой, которой уже по счету Конституции, как и все прежние, не отдает власти народу и даже близко не подпускает его к самоуправлению.

Жизнь людей многих групп сегодня на грани, ибо всему есть предел. Дилемма проста: или верхний эшелон с народом, или против него. Третьего не дано. Но не был бы на то бюрократ. Именно в тексте Конституции он и пытается проложить себе этот третий путь: по форме — с народом, по делу — против него. Пора понять это всем избирателям, всем честным людям родной Беларуси и твердо сказать свое слово на референдуме, а потом не спеша подбирать достойных и грамотных крестьян и рабочих, учителей и врачей, инженеров, экономистов в Советы. И если во всех Советах — от сельского до Верховного — мы сможем обеспечить 80 процентов крестьян и рабочих и 15—20 процентов интеллектуалов, то без болтовни и вечных шатаний, безусловно и быстро — за 2—3 года — решим три основные задачи: 1) наведем порядок в стране, 2) сбросим рабские путы и раскрепостим творческую инициативу и предприимчивость честных и трудолюбивых людей, что позволит нам вытянуть из болота и поставить на твердую почву экономику; 3) накормим и успокоим тех, кто хочет работать, чтобы нормально жить.

Что касается замечаний по Конституции, то они есть, начиная с преамбулы и по большинству основных статей.

В ст. 1 читаем:"Республика обладает верховенством и полнотой власти на своей территории..." Но властью не обладают виды госаппарата, а конкретные органы власти, избранные народом. Народ избирает не республику, а парламент, сельский Совет, народный суд и т.д. Поэтому так надо и писать:"Избранная народом власть в лице парламента и местных Советов (или просто — избранный народом парламент) обладает верховенством и полнотой управления на своей территории..." и т.д.

Понятийная путаница вносит диссонанс во многие статьи проекта. Или читаем тут же, на мой взгляд, фарисейскую, чисто пропагандистскую и декларативную фразу о якобы защите нас с вами:"Республика (видимо, авторам думалось — государство) защищает свою независимость, целостность" и т.д. Опять же, не государство в целом, а вид, признак власти защищает свою независимость. Короче, бюрократия как форма власти защищает самое себя. Нужны ли народу эти обещания? Он ведь знает, кого и как защищает вообще государство, а тем более номенклатурно-бюрократическая "республика", ибо во все века не столько государственная машина, сколько сам народ защищал и отстаивал свою страну, если даже и не сидел вместе с армией в окопах, зато кормил, одевал и вооружал ее из последних сил. Поэтому в Конституциях нужны народу не обещания, а грамотные и твердые гарантии защиты и сохранения его жизни и будущего его детей. Государство должно и обязано не доводить дело до вооруженной защиты, ибо это уже кровь и горе народа, который вовсе не для этого кормит полчища дипломатов, политиков, генералов и прочих интеллектуалов. Поэтому вместо безграмотных и пустопорожних сентенций типа "республика защищает" в Конституции надо без лукавства, коротко и ясно, если это действительно народное государство и такая же Конституция, записать, что "избранная народом власть в лице демократического государства — Советов — своей разумной и гибкой, дальновидной и взвешенной внешней и внутренней политикой гарантирует народу его право на жизнь и защиту здоровья, охрану независимости и территориальной целостности страны, незыблемость конституционного строя, законности и правопорядка".

Читаем ст.2:"Республика Беларусь признает человека высшей ценностью общества и государства". Тысячи лет назад еще древние цивилизации признали человека главной и высшей ценностью общества и природы, и признания в этом сегодня, тем более со стороны республики, а не Конституции — это, как мне кажется, мелкое одолжение и ребячество. Признать факт величия и ценности человека должно не государство, не облаченные властью чиновники, а сама Конституция, и тогда она подчинит и государство, и общество, и отдельных граждан — всех и вся — защите и сбережению этих высших ценностей — человека, его здоровья и жизни . Но об этом так надо и говорить.

В ст.4 опять, считаю, небескорыстно путают сено с соломой, а демократию с политическими свободами. "Идеологии, мнения и политические институты" — это лишь малая кроха такого всеобъемлющего понятия, как демократия, т.е. власть народа. Поэтому демократия осуществляется не на основе "мнений и идеологий", а на основе свободного волеизъявления народа и реального, беспрепятственного участия граждан в управлении государством путем открытой и гласной выборности снизу доверху всех государственных органов и структур производственного, общественного и государственного самоуправления и всех до единого должностных лиц. Именно в этом суть демократии. Если чиновник не избран народом, а назначен друзьями, это уже не демократия, а диктат.

Вторую часть ст.24 следовало бы изложить так:"Никакие лица, государственные, общественные и политические организации, социальные слои и профессиональные группы населения не могут пользоваться преимуществами" и т.д. Если ст.31 оставить без изменений, то государство мы превратим в проходной двор. Если отрекся от Родины, то вопрос о возвращении блудного сына может быть рассмотрен лишь через 10 лет и не для всех решен. А покидать страну и беспрепятственно возвращаться можно лишь в связи с трудовым контрактом сроком до 5 лет. Ст.46 разрешает платное и бесплатное медобслуживание в государственных медучреждениях. Это, по-моему, сознательно узаконенный грабеж налогоплательщика, издевательство над больными и лазейка для спекуляции государственными, т.е. народными, лекарствами и медоборудованием. Медобслуживание может быть или государственным, т.е. бюджетным, или частным — платным. Также и обучение в вузах должно быть платным, а особо талантливая, но бедная молодежь должна проявить себя на производстве, которое обязано поддержать талант, оплатив его учебу (ст. 50).

Что касается раздела об избирательной системе, то она должна быть изменена полностью, и чем быстрее, тем лучше. Это разговор особый, но суть его в том, что должен доминировать принцип выборности всех государственных органов и должностных лиц. И выборы должны быть ступенчатыми, когда каждый избирает то должностное и государственное лицо, с которым имеет дело в повседневных заботах. Слесарю не обязательно избирать министра, а вот бригадира, начальника цеха и директора — необходимо. Всем нам не обязательно избирать Верховный Совет, а вот сельский и районный Совет (в городах с районным делением) — необходимо. И лишь президент и его заместитель (вице-президент) избираются всенародно.

"Общество, — говорил Сен-Симон, — имеет двух врагов, которых оно в равной степени боится и ненавидит. Это анархия и деспотизм". Сегодня налицо ярко выраженная форма анархии, но мы все чего-то ждем и неумолимо скатываемся к деспотизму (диктатуре), потому что "ожидание чуда, — по мысли Бердяева, — есть одна из слабостей русского народа, один из самых больших его соблазнов". Сегодня этот соблазн, это ожидание чуда, эта слабость народной души парализует волю народа и губит, отнимает его завтрашний день, ибо у ждущего, но не действующего нет будущего. 300 лет ждали чуда от Романовых, 75 лет — от большевиков, 7 лет — от "демократов". Не пора ли очнуться и взяться самим за ум и за дело?

Народная газета

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

Унесці змяненні і дапаўненні ў Закон Рэспублікі Беларусь "Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь" (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., №12, арт. 203):

1. У частцы другой артыкула 1 словы "рэспубліканскага бюджэту" замяніць словамі "рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў".

2. Артыкул 5 пасля часткі чацвёртай дапоўніць новай часткай наступнага зместу:

"Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь:

уносіць прадстаўленні кіраўнікам органаў дзяржаўнай улады і кіравання, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый аб прывядзенні іх рашэнняў у адпаведнасць з дзеючым заканадаўствам, а таксама аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб, якія сваімі дзеяннямі парушылі патрабаванні заканадаўства і прычынілі дзяржаве ўрон;

прадстаўляе Кантрольную палату Рэспублікі Беларусь у дзяржаўных і іншых органах, у тым ліку ў міжнародных кантрольных арганізацыях;

заключае дагаворы і пагадненні па пытаннях фінансава-эканамічнага кантролю з кантрольна-фінансавымі органамі іншых дзяржаў і міжнароднымі кантрольна-фінансавымі арганізацыямі;

ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы, звязаныя з дзяржаўным фінансава-эканамічным кантролем у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь".

Частку пятую лічыць часткай шостай.

3. У артыкуле 6:

частку чацвёртую выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"Савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь мае права:

рабіць грашовыя налічэнні на службовых асоб у размеры нанесенага імі дзяржаве ўрону, але не больш сумы іх трохмесячнага службовага акладу;

прымаць абавязковыя для выканання органамі дзяржаўнага кіравання, дзяржаўнымі прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі рашэнні аб ліквідацыі выяўленых недахопаў і абавязковыя для разгляду рашэнні аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб міністэрстваў, ведамстваў, дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, якія парушылі законы Рэспублікі Беларусь і прычынілі ўрон дзяржаве;

у выпадках, калі ўстаноўлены парушэнні законаў Рэспублікі Беларусь і прычынены ўрон дзяржаве службовымі асобамі, якія выбіраюцца або вызначаюцца на пасады Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь, Прэзідыумам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, мясцовымі Саветамі народных дэпутатаў, уносіць адпаведным органам прапановы аб прыцягненні гэтых асоб да адказнасці;

у выпадку выкарыстання не па прызначэнню цэнтралізавана выдзеленых дзяржаўных рэсурсаў накладаць на суб'екты гаспадарання штраф у размеры кошту гэтых рэсурсаў;

пры выкарыстанні бюджэтных сродкаў органамі кіравання, установамі, прадпрыемствамі і арганізацыямі незалежна ад форм уласнасці не ў адпаведнасці з мэтамі, на якія яны выдзелены, здымаць гэтыя сумы ў даход бюджэту і накладаць штраф у размеры гэтых сродкаў;

за нанясенне ўрону дзяржаве ў выніку ўчынення дзяржаўнымі прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі незаконных фінансава-гаспадарчых здзелак з іншымі гаспадарчымі суб'ектамі накладаць на гэтыя прадпрыемствы, установы і арганізацыі штраф у размеры кошту гэтага ўрону;

даваць прадпісанні аб прыпыненні аперацый па разліковых і іншых рахунках у банках і іншых фінансава-крэдытных установах у выпадках: непрадстаўлення або адмовы прадставіць службовым асобам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь бухгалтарскія справаздачы і балансы, разлікі, дэкларацыі і іншыя дакументы, звязаныя з налічэннем і аплатай падаткаў, іншых абавязковых плацяжоў у бюджэт, устанаўлення фактаў утойвання прыбытку (даходу) або іншых аб'ектаў падаткаабкладання, адсутнасці дакументаў аб рэгістрацыі ці перарэгістрацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

уносіць пры наяўнасці законных падстаў прапановы, абавязковыя для разгляду органамі дзяржаўнага кіравання, аб ліквідацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый";

дапоўніць артыкул часткай пятай наступнага зместу:

"Пры недастачах, крадзяжах, наўмысным знішчэнні або псаванні таварна-матэрыяльных каштоўнасцей і іншай дзяржаўнай маёмасці ўрон пакрываецца зыходзячы з цэн, якія склаліся на дзень яго выяўлення, а на таварна-матэрыяльныя каштоўнасці, на якія ўстанаўліваюцца рэгулюемыя цэны, ён вызначаецца зыходзячы з цэн, павялічаных на суму датацый".

4. У артыкуле 7:

у пункце пятым замест слоў "Нацыянальным банкам Рэспублікі Беларусь, Банкам знешнеэканамічнай дзейнасці Рэспублікі Беларусь" запісаць слова "банкамі";

пункт сёмы выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"7) ажыццяўляе кантроль за станам кантрольна-рэвізійнай работы ў органах дзяржаўнага кіравання";

у пункце восьмым замест слоў "з рэспубліканскага бюджэту" запісаць словы "за кошт сродкаў бюджэту";

дапоўніць гэты артыкул пунктам дзесятым наступнага зместу:

"10) кантралюе знешнеэканамічную дзейнасць органаў дзяржаўнага кіравання, законнасць і эфектыўнасць выкарыстання дзяржаўных сродкаў пры ажыццяўленні знешнегандлёвых аперацый, стварэнні і арганізацыі дзейнасці сумесных прадпрыемстваў, прыцягненні замежных інвестыцый на развіццё эканомікі рэспублікі".

5. У артыкуле 8:

пункт 1 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"1) пры выяўленні неадпаведнасці актаў органаў дзяржаўнай улады і кіравання заканадаўству, якое рэгулюе адносіны дзяржаўнай уласнасці, гаспадарчыя, фінансавыя і падатковыя адносіны, уваходзіць з абавязковымі для разгляду прапановамі ў орган, што прыняў акт, або ў вышэйстаячы ў адносінах да яго орган";

пункт дзевяты выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"9) кантраляваць і каардынаваць дзейнасць кантрольных органаў, якія ажыццяўляюць фінансава-эканамічны кантроль у народнай гаспадарцы";

дапоўніць артыкул пунктамі дзесятым і адзінаццатым наступнага зместу:

"10) даваць прадпісанні банкаўскім і фінансавым органам, дзяржаўным падатковым інспекцыям аб спагнанні плацяжоў у бюджэт, выяўленых праверкамі, а таксама штрафаў, якія накладаюцца Кантрольнай палатай Рэспублікі Беларусь на органы кіравання, прадпрыемствы, установы, арганізацыі;

11) узаемадзейнічаць у межах сваёй кампетэнцыі з адпаведнымі пастаяннымі камісіямі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Вярхоўным судом Рэспублікі Беларусь, Вышэйшым гаспадарчым судом Рэспублікі Беларусь, Пракуратурай Рэспублікі Беларусь, Камітэтам дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь і іншымі органамі".

6. У артыкуле 9:

дапоўніць артыкул пунктам пятым наступнага зместу:

"5) уносіць службовым асобам прадпісанні аб ліквідацыі парушэнняў дзяржаўнай і фінансава-гаспадарчай дысцыпліны";

дапоўніць артыкул часткамі другой, трэцяй і чацвёртай наступнага зместу:

"За невыкананне законных патрабаванняў работніка Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь пры выкананні ім сваіх службовых абавязкаў, якое праявілася ў адмове прадставіць бухгалтарскія справаздачы і іншыя дакументы, на службовых асоб прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый могуць накладацца адміністрацыйныя штрафы ў размеры да трох мінімальных месячных заработных плат.

Пратаколы аб парушэннях, прадугледжаных часткай другой гэтага артыкула, складаюцца ўпаўнаважанымі работнікамі Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Справы аб такіх парушэннях разглядаюцца начальнікамі ўпраўленняў, інспекцый Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь або іх намеснікамі".

7. Артыкул 10 дапоўніць часткай другой наступнага зместу:

"Служачыя Кантрольнай палаты павінны прыпыніць сваё членства ў любой палітычнай партыі, грамадскіх аб'яднаннях, якія маюць палітычныя мэты".

8. Артыкул 12 выкласці ў наступнай рэдакцыі:

"Артыкул 12. Парадак абскарджання рашэнняў Савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь і рашэнняў яе службовых асоб

Рашэнні Савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь і рашэнні яе службовых асоб могуць быць абскарджаны ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку".

9. Дапоўніць Закон артыкулам 8^1 наступнага зместу:

"Артыкул 8^1. Інспекцыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь. Парадак утварэння і яе паўнамоцтвы

Інспекцыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь утвараецца Саветам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Інспекцыю ўзначальвае начальнік інспекцыі, які назначаецца старшынёй Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь. Начальнік інспекцыі мае намесніка, які назначаецца старшынёй Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Інспекцыя ажыццяўляе сваю дзейнасць на тэрыторыі вобласці, горада ў адпаведнасці з гэтым Законам.

Начальнік інспекцыі мае права рабіць грашовыя налічэнні на службовых асоб у размеры нанесенага імі дзяржаве ўрону, але не больш сумы іх месячнага службовага акладу".

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

28 студзеня 1993 г.
г.Мінск. № 2135-XII

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь" з 1 лютага 1993 года.

2. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 сакавіка 1993 года прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні дзеючага заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь".

3. Лічыць страціўшым сілу пункт трэці пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь ад 13 сакавіка 1992 года "Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь" (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1992 г., №12, арт. 204).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

28 студзеня 1993 г.
г.Мінск. № 2136-XII

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь

(Са змяненнямі і дапаўненнямі, унесенымі Законам Рэспублікі Беларусь ад 28 студзеня 1993 г.)

I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Статус Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь — вышэйшы орган фінансава-эканамічнага кантролю ў рэспубліцы, які ўтвараецца Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь і дзейнічае пад яго кіраўніцтвам.

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь ажыццяўляе кантроль за выкананнем рэспубліканскага і мясцовых бюджэтаў, за выкарыстаннем дзяржаўнай уласнасці; кантралюе выкананне законаў Рэспублікі Беларусь, пастаноў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і адпаведнасць ім іншых актаў, якія рэгулююць адносіны дзяржаўнай уласнасці, гаспадарчыя, фінансавыя і падатковыя адносіны.

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь з'яўляецца юрыдычнай асобай і мае пячатку з выявай Дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь і са сваёй назвай.

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь валодае правам заканадаўчай ініцыятывы.

Артыкул 2. Прававыя асновы дзейнасці Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь дзейнічае ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Законам і іншымі заканадаўчымі актамі рэспублікі.

Артыкул 3. Сродкі на ўтрыманне Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Сродкі на ўтрыманне Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь, а таксама на аплату прыцягнутых спецыялістаў і рэвізораў выдзяляюцца непасрэдна з рэспубліканскага бюджэту. Размер гэтых сродкаў штогод устанаўліваецца Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь пры зацвярджэнні рэспубліканскага бюджэту.

Структура, штатная колькасць і фонд аплаты працы работнікаў Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь зацвярджаюцца яе старшынёй у межах устаноўленых асігнаванняў.

II. СКЛАД, ПАРАДАК УТВАРЭННЯ І АРГАНІЗАЦЫЯ ДЗЕЙНАСЦІ КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 4. Склад Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь складаецца са старшыні Кантрольнай палаты, першага намесніка старшыні, намеснікаў старшыні, а таксама ўпраўленняў, аддзелаў і інспекцый.

Артыкул 5. Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь выбіраецца Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь па прадстаўленню Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь тэрмінам на 5 гадоў і не можа займаць гэту пасаду больш двух тэрмінаў запар.

Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь можа быць датэрмінова вызвалены ад пасады рашэннем Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у выпадку нездавальняючага выканання сваіх службовых абавязкаў, парушэння заканадаўства або ўчынення злоўжыванняў па службе.

Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь прадстаўляе кандыдатуры на пасады першага намесніка і намеснікаў старшыні Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь для зацвярджэння іх Прэзідыумам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

У сваёй дзейнасці старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь кіруецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь і ў межах сваёй кампетэнцыі самастойна вырашае ўсе пытанні, звязаныя з ажыццяўленнем кантролю, планаваннем, правядзеннем праверак, рэвізій і абследаванняў, назначэннем службовых асоб, забяспечвае камплектаванне Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь кампетэнтнымі спецыялістамі адпаведнага профілю.

Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь:

уносіць прадстаўленні кіраўнікам органаў дзяржаўнай улады і кіравання, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый аб прывядзенні іх рашэнняў у адпаведнасць з дзеючым заканадаўствам, а таксама аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб, якія сваімі дзеяннямі парушылі патрабаванні заканадаўства і прычынілі дзяржаве ўрон;

прадстаўляе Кантрольную палату Рэспублікі Беларусь у дзяржаўных і іншых органах, у тым ліку ў міжнародных кантрольных арганізацыях;

заключае дагаворы і пагадненні па пытаннях фінансава-эканамічнага кантролю з кантрольна-фінансавымі органамі іншых дзяржаў і міжнароднымі кантрольна-фінансавымі арганізацыямі;

ажыццяўляе іншыя паўнамоцтвы, звязаныя з дзяржаўным фінансава-эканамічным кантролем, у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь мае права ўдзельнічаць у пасяджэннях Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, яго Прэзідыума і ўрада Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 6. Савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Для абмеркавання пытанняў планавання і арганізацыі работы, метадалогіі кантрольнай дзейнасці, падрыхтоўкі справаздач і інфармацый Вярхоўнаму Савету Рэспублікі Беларусь, яго Прэзідыуму ўтвараецца савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

У склад савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь уваходзяць па пасадзе: старшыня палаты, яго намеснікі, начальнікі ўпраўленняў. Савет Кантрольнай палаты зацвярджаецца Прэзідыумам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

У выпадку выяўлення пры правядзенні праверак і рэвізій фактаў злоўжыванняў савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь накіроўвае адпаведныя матэрыялы ў праваахоўныя органы або ставіць пытанне перад уласнікамі прадпрыемстваў аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб.

Савет Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь мае права:

рабіць грашовыя налічэнні на службовых асоб у размеры нанесенага імі дзяржаве ўрону, але не больш сумы іх трохмесячнага службовага акладу;

прымаць абавязковыя для выканання органамі дзяржаўнага кіравання, дзяржаўнымі прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі рашэнні аб ліквідацыі выяўленых недахопаў і абавязковыя для разгляду рашэнні аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб міністэрстваў, ведамстваў, дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, якія парушылі законы Рэспублікі Беларусь і прычынілі ўрон дзяржаве;

у выпадках, калі ўстаноўлены парушэнні законаў Рэспублікі Беларусь і прычынены ўрон дзяржаве службовымі асобамі, якія выбіраюцца або назначаюцца на пасады Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь, Прэзідыумам Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, мясцовымі Саветамі народных дэпутатаў, уносіць адпаведным органам прапановы аб прыцягненні гэтых асоб да адказнасці;

у выпадку выкарыстання не па прызначэнню цэнтралізавана выдзеленых дзяржаўных рэсурсаў накладаць на суб'екты гаспадарання штраф у размеры кошту гэтых рэсурсаў;

пры выкарыстанні бюджэтных сродкаў органамі кіравання, установамі, прадпрыемствамі і арганізацыямі незалежна ад форм уласнасці не ў адпаведнасці з мэтамі, на якія яны выдзелены, здымаць гэтыя сумы ў даход бюджэту і накладаць штраф у размеры гэтых сродкаў;

за нанясенне ўрону дзяржаве ў выніку ўчынення дзяржаўнымі прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі незаконных фінансава-гаспадарчых здзелак з іншымі гаспадарчымі суб'ектамі накладаць на гэтыя прадпрыемствы, установы і арганізацыі штраф у размеры кошту гэтага ўрону;

даваць прадпісанні аб прыпыненні аперацый па разліковых і іншых рахунках у банках і іншых фінансава-крэдытных установах у выпадках: непрадстаўлення або адмовы прадставіць службовым асобам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь бухгалтарскія справаздачы і балансы, разлікі, дэкларацыі і іншыя дакументы, звязаныя з налічэннем і аплатай падаткаў, іншых абавязковых плацяжоў у бюджэт, устанаўлення фактаў утойвання прыбытку (даходу) або іншых аб'ектаў падаткаабкладання, адсутнасці дакументаў аб рэгістрацыі ці перарэгістрацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

уносіць пры наяўнасці законных падстаў прапановы, абавязковыя для разгляду органамі дзяржаўнага кіравання, аб ліквідацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый.

Пры недастачах, крадзяжах, наўмысным знішчэнні або псаванні таварна-матэрыяльных каштоўнасцей і іншай дзяржаўнай маёмасці ўрон пакрываецца зыходзячы з цэн, якія склаліся на дзень яго выяўлення, а на таварна-матэрыяльныя каштоўнасці, на якія ўстанаўліваюцца рэгулюемыя цэны, ён вызначаецца зыходзячы з цэн, павялічаных на суму датацый.

III. ФУНКЦЫІ І ПАЎНАМОЦТВЫ КАНТРОЛЬНАЙ ПАЛАТЫ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 7. Функцыі Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь:

1) кантралюе выкананне законаў Рэспублікі Беларусь, пастаноў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і адпаведнасць ім іншых актаў, якія рэгулююць адносіны дзяржаўнай уласнасці, гаспадарчыя, фінансавыя і падатковыя адносіны;

2) ажыццяўляе кантроль за своечасовасцю і паўнатой паступлення даходаў, мэтавым і эканомным расходаваннем сродкаў рэспубліканскага бюджэту, пазабюджэтных дзяржаўных фондаў; за расходамі на ўтрыманне органаў дзяржаўнай улады і кіравання, захаванасцю і выкарыстаннем дзяржаўнай маёмасці ў галінах народнай гаспадаркі, уключаючы абаронную прамысловасць, а таксама ва Узброеных Сілах Рэспублікі Беларусь, у сістэме Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь, органаў суда, пракуратуры і мытні; за раздзяржаўленнем і прыватызацыяй аб'ектаў дзяржаўнай уласнасці; ажыццяўляе кантроль за расходаваннем сродкаў, якія выдзяляюцца з дзяржаўнага бюджэту на выкананне дзяржаўных навукова-тэхнічных праграм;

3) кантралюе работу Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь і яго органаў па выкананню рэспубліканскага бюджэту;

4) кантралюе інвестыцыйную дзейнасць органаў дзяржаўнага кіравання Рэспублікі Беларусь; правярае законнасць і эфектыўнасць выкарыстання дзяржаўных рэсурсаў усімі дзяржаўнымі арганізацыямі і прадпрыемствамі, а таксама выкарыстанне матэрыяльных і грашовых сродкаў, якія накіроўваюцца дзяржавай на стварэнне і развіццё прадпрыемстваў недзяржаўных форм уласнасці;

5) ажыццяўляе кантроль за эмісійнай палітыкай, выкарыстаннем крэдытаў і валютных рэсурсаў выканаўчымі і распарадчымі органамі Рэспублікі Беларусь, банкамі;

6) па даручэнню Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і яго Прэзідыума праводзіць экспертную ацэнку артыкулаў праектаў рэспубліканскага бюджэту, фінансава-эканамічнай абгрунтаванасці праектаў дзяржаўных праграм і ўрадавых рашэнняў; праводзіць аналіз эканамічнага становішча ў галінах народнай гаспадаркі, стану цэнаўтварэння і ў межах сваёй кампетэнцыі выконвае іншыя заданні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і яго Прэзідыума;

7) ажыццяўляе кантроль за станам кантрольна-рэвізійнай работы ў органах дзяржаўнага кіравання;

8) правярае фінансава-гаспадарчую дзейнасць дзяржаўных арганізацый, прадстаўніцтваў і ўстаноў, якія дзейнічаюць за мяжой і фінансуюцца за кошт сродкаў бюджэту;

9) ажыццяўляе сувязі з кантрольнымі органамі замежных краін і адпаведнымі міжнароднымі арганізацыямі, заключае з імі пагадненні аб дзелавым супрацоўніцтве;

10) кантралюе знешнеэканамічную дзейнасць органаў дзяржаўнага кіравання, законнасць і эфектыўнасць выкарыстання дзяржаўных сродкаў пры ажыццяўленні знешнегандлёвых аперацый, стварэнні і арганізацыі дзейнасці сумесных прадпрыемстваў, прыцягненні замежных інвестыцый на развіццё эканомікі рэспублікі.

Артыкул 8. Паўнамоцтвы Кантрольнай палаты

Кантрольная палата Рэспублікі Беларусь пры ажыццяўленні сваіх функцый мае права:

1) пры выяўленні неадпаведнасці актаў органаў дзяржаўнай улады і кіравання заканадаўству, якое рэгулюе адносіны дзяржаўнай уласнасці, гаспадарчыя, фінансавыя і падатковыя адносіны, уваходзіць з абавязковымі для разгляду прапановамі ў орган, што прыняў акт, або ў вышэйстаячы ў адносінах да яго орган;

2) праводзіць фінансавыя рэвізіі ў апараце вышэйшых і мясцовых органаў дзяржаўнай улады і кіравання, праверкі, рэвізіі і абследаванні ў міністэрствах, ведамствах, установах, арганізацыях, на дзяржаўных прадпрыемствах;

3) атрымліваць ад дзяржаўных, камерцыйных банкаў і іншых крэдытных устаноў неабходныя для правядзення праверак звесткі аб аперацыях і стане рахункаў аб'ектаў, якія правяраюцца, а ад іншых прадпрыемстваў і арганізацый — даведкі і копіі дакументаў па аперацыях і разліках з гэтымі аб'ектамі;

4) прыцягваць да правядзення праверак, рэвізій і экспертыз кваліфікаваных спецыялістаў з іншых устаноў і арганізацый, а таксама работнікаў іншых кантрольных і праваахоўных органаў з аплатай у неабходных выпадках за кошт сродкаў Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь;

5) у межах сваёй кампетэнцыі даваць адміністрацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, якія правяраюцца, абавязковыя для выканання ўказанні аб ліквідацыі ва ўстаноўленыя тэрміны выяўленых парушэнняў і вяртанні ў бюджэт недаплачаных сум;

6) накіроўваць матэрыялы праверак і рэвізій у Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, міністэрствы, дзяржаўныя камітэты, ведамствы Рэспублікі Беларусь і іншыя органы дзяржаўнага кіравання для разгляду і прыняцця па іх неабходных мер;

7) уносіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, а таксама ў іншыя дзяржаўныя органы прадстаўленні аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб, вінаватых у парушэннях патрабаванняў заканадаўства, безгаспадарчасці, прычыненні матэрыяльнага ўрону дзяржаве;

8) у выпадках выяўлення пры правядзенні праверак і рэвізій фактаў крадзяжоў грашовых сродкаў і матэрыяльных каштоўнасцей, іншых злоўжыванняў перадаваць матэрыялы праверак і рэвізій у праваахоўныя органы;

9) кантраляваць і каардынаваць дзейнасць кантрольных органаў, якія ажыццяўляюць фінансава-эканамічны кантроль у народнай гаспадарцы;

10) даваць прадпісанні банкаўскім і фінансавым органам, дзяржаўным падатковым інспекцыям аб спагнанні плацяжоў у бюджэт, выяўленых праверкамі, а таксама штрафаў, якія накладаюцца Кантрольнай палатай Рэспублікі Беларусь на органы кіравання, прадпрыемствы, установы, арганізацыі;

11) узаемадзейнічаць у межах сваёй кампетэнцыі з адпаведнымі пастаяннымі камісіямі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, Вярхоўным судом Рэспублікі Беларусь, Вышэйшым гаспадарчым судом Рэспублікі Беларусь, Пракуратурай Рэспублікі Беларусь, Камітэтам дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь і іншымі органамі.

Артыкул 8^1. Інспекцыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь. Парадак утварэння і яе паўнамоцтвы

Інспекцыя Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь утвараецца саветам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Інспекцыю ўзначальвае начальнік інспекцыі, які назначаецца старшынёй Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь. Начальнік інспекцыі мае намесніка, які назначаецца старшынёй Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Інспекцыя ажыццяўляе сваю дзейнасць на тэрыторыі вобласці, горада ў адпаведнасці з гэтым Законам.

Начальнік інспекцыі мае права рабіць грашовыя налічэнні на службовых асоб у размеры нанесенага імі дзяржаве ўрону, але не больш сумы іх месячнага службовага акладу.

Артыкул 9. Паўнамоцтвы службовых асоб Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Службовыя асобы Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь пры выкананні сваіх службовых абавязкаў маюць права:

1) знаёміцца ў поўным аб'ёме з усёй дакументацыяй, якая патрабуецца пры правядзенні праверак, рэвізій і абследаванняў;

2) беспярашкоднага доступу на склады, у сховішчы, вытворчыя і дапаможныя памяшканні і іншыя аб'екты для праверкі наяўнасці грашовых сродкаў, каштоўных папер, матэрыяльных каштоўнасцей і парадку іх захоўвання;

3) атрымліваць ад службовых асоб і іншых работнікаў прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый неабходныя даведкі, вусныя і пісьмовыя тлумачэнні па пытаннях, звязаных з правядзеннем праверак або рэвізій;

4) у неабходных выпадках апячатваць касы або касавыя памяшканні, склады, архівы, а пры выяўленні падробак, падлогаў і іншых злоўжыванняў забіраць неабходныя дакументы, пакідаючы ў справах акт адабрання і копіі або вопіс забраных дакументаў;

5) уносіць службовым асобам прадпісанні аб ліквідацыі парушэнняў дзяржаўнай і фінансава-гаспадарчай дысцыпліны.

За невыкананне законных патрабаванняў работніка Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь пры выкананні ім сваіх службовых абавязкаў, якое праявілася ў адмове прадставіць бухгалтарскія справаздачы і іншыя дакументы, на службовых асоб прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый могуць накладацца адміністрацыйныя штрафы ў размеры да трох мінімальных месячных заработных плат.

Пратаколы аб парушэннях, прадугледжаных часткай другой гэтага артыкула, складаюцца ўпаўнаважанымі работнікамі Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь.

Справы аб такіх парушэннях разглядаюцца начальнікамі ўпраўленняў, інспекцый Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь або іх намеснікамі.

Артыкул 10. Адказнасць службовых асоб Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь

Службовыя асобы Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь абавязаны добрасумленна выконваць свой службовы абавязак, абараняць дзяржаўныя, агульнанародныя інтарэсы. У адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам яны нясуць адказнасць за скажэнне вынікаў праводзімых праверак, якія прадстаўляюцца ў дзяржаўныя органы, і за дакладнасць інфармацыі, што даводзіцца да агульнага ведама, а таксама за выдаванне камерцыйнай тайны прадпрыемстваў, арганізацый і аб'яднанняў, якія правяраюцца.

Служачыя Кантрольнай палаты павінны прыпыніць сваё членства ў любой палітычнай партыі, грамадскіх аб'яднаннях, якія маюць палітычныя мэты.

Артыкул 11. Абавязак органаў дзяржаўнай улады і кіравання садзейнічаць службовым асобам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь у выкананні ўскладзеных на іх функцый

Органы дзяржаўнай улады і кіравання абавязаны ўсямерна садзейнічаць службовым асобам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь у выкананні ўскладзеных на іх функцый, аказваць ім неабходную дапамогу ў правядзенні праверак і рэвізій, забяспечваць іх жылымі і службовымі памяшканнямі, транспартам, сродкамі сувязі.

Службовыя асобы, якія перашкаджаюць чым-небудзь правядзенню праверак і рэвізій і не забяспечваюць неабходных умоў для работы супрацоўнікам Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь, а таксама не выконваюць абавязковых указанняў Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь, нясуць адказнасць ва ўстаноўленым законам парадку. Службовыя асобы абавязаны далажыць Кантрольнай палаце Рэспублікі Беларусь аб ліквідацыі выяўленых парушэнняў.

Артыкул 12. Парадак абскарджання рашэнняў савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь і рашэнняў яе службовых асоб

Рашэнні савета Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь і рашэнні яе службовых асоб могуць быць абскарджаны ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

13 сакавіка 1993 года.
г.Мінск.
№ 1522-XII

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

ЗАМЕЖЖА
ІТАР-ТАСС • НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Пульс дня

Ельцын адмяніў свой візіт

Барыс Ельцын змяніў раней прынятае рашэнне і адмяніў свой намечаны на май візіт у Японію.

Па гэтаму пытанню вядуцца перагаворы ў Маскве з прадстаўніком Японіі, паведаміў карэспандэнту ІТАР—ТАСС кіраўнік прэс-службы прэзідэнта РФ Анатоль Красікаў.

ААН не прызнае незалежнасць Карабаха

Арганізацыя Аб'яднаных Нацый не прызнае незалежнасць Нагорнага Карабаха без згоды Арменіі і Азербайджана.

Аб гэтым заявіў Генеральны сакратар ААН Бутрас Галі, выступаючы ў праграме тэлекампаніі Сі-эн-эн.

Ізраіль прытрымліваецца ранейшых пазіцый

Ізраіль працягвае прытрымлівацца ранейшай жорсткай пазіцыі па асноўных праблемах, абмяркоўваемых у ходзе мірных двухбаковых перагавораў у Вашынгтоне, у тым ліку адносна рэзалюцыі 242 Савета Бяспекі ААН, якая асуджае набыццё чужых тэрыторый сілай і патрабуе вываду ізраільскіх войск з акупіраваных арабскіх зямель.

Аб гэтым заявіў у інтэрв'ю арабскай службе радыёкарпарацыі Бі-бі-сі кіраўнік палесцінскай дэлегацыі Хейдар Абд Аш-Шафі.

ЗША гатовы ўвесці свае войскі

Амерыканскае ваеннае камандаванне плануе размясціць некалькі тысяч ваеннаслужачых са складу сухапутных сіл ЗША на тэрыторыі Босніі і Герцагавіны ўжо на канец наступнага тыдня.

Аб гэтым паведаміла ў сераду добра інфармаваная газета "Уол-стрыт джорнэл" са спасылкай на высокапастаўленага прадстаўніка камітэта начальнікаў штабоў узброеных сіл, які прасіў не называць яго імя ў друку.

Ярузельскі выйграў працэс

Практычна не пачаўшыся, завяршыўся ў варшаўскім ваяводскім судзе працэс, да якога па абвінавачанню ў абразе асобы былы першы сакратар ЦК ПАРП, былы прэзідэнт Польшчы Войцэх Ярузельскі і яго жонка Барбара прыцягнулі былога начальніка сваёй аховы палкоўніка Артура Гатуўку.

Яны знайшлі шмат зневажальных для сябе меркаванняў у яго нядаўна выйшаўшай у Польшчы кнізе "Я быў целаахоўнікам Ярузельскага", а таксама ў шэрагу заяў і інтэрв'ю палкоўніка, зробленых ім пры выпадку прэзентацыі сваёй літаратурнай працы.

Адстаўны палкоўнік за пяць мінут да пачатку судовага пасяджэння адмовіўся ад дапамогі адваката і заявіў у судзе, што ўсе яго абвінавачванні ў адрас Ярузельскіх з'яўляюцца "няпраўдзівымі". Ён таксама выказаў імкненне прынесці прабачэнні абражаным мужу і жонцы.

Выставачны цэнтр расчыніў дзверы

Жэнеўскі выставачны цэнтр "Палэкспа" расчыніў свае дзверы для наведвальнікаў міжнароднага салона кнігі і перыядычных выданняў.

Ужо ў першы дзень яго гасцямі сталі тысячы швейцарцаў і замежных турыстаў, прадстаўнікоў прэсы і дзелавых людзей.

Пример, достойный подражания?

...Десять мальчиков и ни одной девочки!

США. Многочисленная семья Пола и Шарон Сеппала из Штата Нью-Гемпшир недавно пополнилась крошечным Роджером. Теперь это великолепная десятка бравых американских парней: Том, Энди, Рон, Кенни, Джеффри, Денни, Стефен, Скотти, Расти и самый маленький Роджер. Их мать Шарон призналась, что ее мечтой всегда было иметь десять мальчиков. "В этом мне здорово помогал мой муж Пол! За 13 лет — десять мальчиков и ни одной девочки! Видно, Бог услышал мои молитвы!"

Купите носорога...

Шесть редких черных носорогов выставляются на международный аукцион правительством Намибии. Начальная ставка предстоящих в мае торгов — один миллион долларов.

Породистые толстокожие гиганты, в том числе два самца, а также молодые слоны, антилопы, жирафы и другие представители богатой фауны континента будут предложены на продажу исключительно селекционерам и фермерам, специализирующимся на разведении диких животных. Об этом сообщил в Виндхуке постоянный секретарь по делам охраны природы и туризма Намибии Ханно Румпф.

"Мы полагаем, что фермеры могут сыграть важную роль в деле сохранения исчезающих видов фауны, — сказал он. — Эффективный контроль за процессом разведения диких животных позволит создать своеобразный резервный фонд, в том числе для зоопарков, не сокращая их популяции в национальных заповедниках".

Охота на носорогов официально запрещена международным сообществом. Прекращение легальной торговли дорогостоящими рогами породило их дефицит, что привело к повышению цен на "черном рынке". За рог африканского гиганта, из которого изготавливают средство, якобы способное тонизировать мужской организм, можно получить баснословные деньги, особенно в странах Востока. Вот и гремят в саванне выстрелы браконьеров, угрожающими темпами уменьшается популяция носорогов.

В 1989 году Намибия первой встала на путь спиливания рогов у носорогов — единственного пока реального способа сохранить для будущих поколений редчайшее на земле животное и отбить охоту у браконьеров наживать "грязные" деньги за счет их истребления. Впрочем, на месте удаленной костной ткани начинает расти новая по 6 сантиметров в год.

В ту ночь, когда окончилась война

Репортаж из Музея безоговорочной капитуляции Германии

Карлсхорст, один из районов Берлина. Небольшой, утопающий в зелени двухэтажный особняк. На пьедестале у входа — "тридцатьчетверка" с надписью "Мать-Родина" на башне. 48 лет назад здесь была поставлена последняя точка в войне...

8 мая сорок пятого. Близится полночь.

Бои прекратились уже несколько дней назад. С 30 апреля над куполом рейхстага развевается красное знамя, в тот же день Гитлер покончил жизнь самоубийством. Пала рейхсканцелярия. По приказу советского военного коменданта Берлина генерал-полковника Николая Берзарина введено продовольственное снабжение населения города. Из скромных армейских запасов на эти нужды выделено 1250 тонн мяса, 75 тонн сала, 6 тысяч тонн муки, 12 тысяч тонн картофеля, 550 тонн соли, 500 тонн сахара.

Фактически война уже закончилась. Но де-юре она еще продолжается, так как нет пока акта о безоговорочной капитуляции. Зато остается в силе последний приказ Геббельса, предписывающий гитлеровцам сражаться за каждую улицу, за каждый дом, за каждый клочок земли. "В этой войне все возможно, невозможна только наша капитуляция", — заверяют напуганных до смерти берлинцев развешанные по городу листовки.

Лишь несколько человек знают в эту по-летнему теплую ночь, что до Победы остаются уже не дни и даже не часы, а всего лишь минуты.

В 23.45 в кабинете маршала Жукова собрались маршал авиации Великобритании Артур В.Теддер, командующий стратегическими воздушными силами США генерал Карл Спаатс, главнокомандующий французской армией генерал Жак Делатр. Точно в полночь они спускаются в зал на первом этаже, занимают места за большим столом с флагами держав-победительниц. По приказу Жукова вводят генерал-фельдмаршала Кейтеля, генерал-полковника Штумпфа, адмирала флота фон Фридебурга.

— Предлагаю немецкой делегации подойти к столу. Здесь вы подпишете Акт о безоговорочной капитуляции Германии, — не отвечая на приветствие Кейтеля, говорит Жуков.

В 0 часов 43 минуты немцы покидают зал. Все. Война окончена! Совсем скоро начнет светать. И наступит первый день Победы...

Не раз видел процедуру подписания Акта капитуляции на кино- и телеэкране. Читал воспоминания очевидцев. Но здесь, на месте подлинных событий, особенно глубоко осознаешь, что этот праздник "со слезами на глазах"...

Наверное, нет необходимости рассказывать об экспонатах музея. Более 3 тысяч документов, фотографий, фонограмм и кинолент воссоздают впечатляющую картину "берлинской операции", ставшей заключительным этапом второй мировой войны. С ними ознакомились уже более 2 миллионов человек со всей планеты. Записи в книге отзывов не оставляют сомнений — русские и немцы, белорусы и американцы, англичане и поляки, французы и чехи... — все в равной мере убеждены: уникальную экспозицию нужно сохранить в первозданном виде. Как символ победы Добра над Злом, Разума над Безумием. Как грозное предостережение. "Чтобы хмель свободы никогда не затуманил мозги тем, кто не пережил ужасов исторических коллизий", — написал Петер Россиг из Норвегии.

Увы, судьба музея отнюдь не безоблачна. И это прямое следствие перемен, произошедших после объединения Германии.

Как известно, в соответствии с советско-германскими договоренностями все мемориалы, увековечивающие память жертв фашизма, должны быть сохранены. Музей капитуляции относится к их числу. В настоящее время он укомплектован российскими сотрудниками, финансируется Западной группой войск. Однако, по мнению властей ФРГ, экспозиция чересчур идеологизирована и должна быть изменена. Эта задача возложена на двустороннюю комиссию, созданную два года назад. Свою работу она завершит к 8 мая 1995 года, когда музей перейдет под юрисдикцию ФРГ.

К чему приведет так называемая деидеологизация, догадаться нетрудно. Пример тому — целенаправленное выхолащивание антифашистских мемориалов, действующих в бывших концлагерях. Да, собственно, немецкая сторона и не скрывает своих намерений. По ее предложению новое название музея должно звучать примерно так: "Между враждой и дружбой — к истории германо-советских отношений". Вслед за словом "капитуляция" неизбежно исчезнут и документы, воссоздающие историческое событие.

Все это можно было, конечно, предотвратить. Если бы своевременно оформили на здание музея и земельный участок, на котором он расположен, купчую. Если бы оговорили более надежные правовые гарантии. Но давно известно: "Пока гром не грянет, русский мужик не перекрестится!"

По мнению директора музея подполковника Евгения Симановича, оптимальным было бы передать экспозицию вместе со зданием под общую юрисдикцию держав-победительниц. Года два назад американцы делали такое предложение. Москва не отреагировала. И тогда союзники решили открыть аналогичный музей. В западной, конечно, трактовке.

...Готовя этот репортаж, еще раз прошел по залам, где бывал десятки раз. Возле одного из стендов ко мне подошел мужчина с девочкой.

— Вы русский?

— Белорус.

— Ну, все равно, советский!.. Рене Гютерт — предприниматель из Западного Берлина. Это — моя дочь. Хочу, чтобы у вас знали: мы, простые немцы, против закрытия этого музея, против уничтожения антифашистских памятников, против выворачивания наизнанку истории войны. Все это к добру не приведет! Нужно что-то делать...

"Была бы моя воля, то после вывода русских войск я забрала бы музей в Союз. Живи, музей наш!", — написала в книге отзывов одна из посетительниц. К сожалению, не могу назвать ее имени — подпись неразборчива.

Что ж, наверное, это — не самый худший вариант. Но и не лучший. Можно перевезти экспозицию (в конце концов, она — наша законная собственность) и расположить ее, скажем, в минском Музее истории Великой Отечественной войны. Можно установить на Поклонной горе в Москве памятник из Трептов-парка. Но нельзя забрать на Родину прах всех наших солдат, нашедших на немецкой земле последний приют. Ведь помимо 800 воинских кладбищ, где захоронены десятки тысяч воинов, чьи имена известны, есть еще сотни тысяч, а может быть, и миллионы безымянных, покоящихся на бесчисленных сельских погостах. Предже всего, военнопленных, вычеркнутых нами из памяти по статье "предатель". Да так и не реабилитированных по сей день. Если не считать, конечно, реабилитацией не подкрепленную правовыми актами демагогию политиков. Мы даже не попытались за прошедшие после войны полвека раскрыть тайну их трагической гибели. Более того, когда это делали немцы, стыдливо молчали, спрятавшись за лозунгом: "Никто не забыт, ничто не забыто!"

Мне довелось держать в руках уникальные документы — ведомости на получение зарплаты советскими военнопленными, содержавшимися в концлагере вблизи Лейпцига. В них более двухсот имен людей, считающихся пропавшими без вести. Одновременно с ведомостью на зарплату от узников требовали расписаться в другом документе, где скрупулезно были рассчитаны вычеты за пользование... киркой, лопатой, ломиком, за износ одежды и обуви, расходы на питание, ремонт и поддержание "жилья" — сырого барака с деревянными нарами. Будь зарплата побольше, они бы вычли, наверное, и за нужник. Удержали бы за то, что топчешь не по своей воле их землю. За то, что дышишь их воздухом. За бумажный мешок, в котором отправляли отмучившегося солдата в последний путь. Но оплатить все эти расходы из выдававшихся ему на руки 50—80 пфеннигов военнопленный не мог. И потому, можно сказать, жил "в долг", зная, что рассчитаться за унижения и издевательства ему, увы, не суждено.

Эти бесценные документы разыскал учитель Фред Нагель. Сам побывал в русском плену, он более четверти века занимается изучением обстоятельств гибели советских пленных. Восстановил сотни имен, разослал тысячи писем. И не получил ни одного ответа. Тайну этого зловещего молчания Фред Нагель разгадал лишь тогда, когда случайно отыскал брата одного из замученных в плену солдат. Узнал, что признаваться в родстве с бывшим военнопленным было небезопасно.

Последний раз я виделся с Фредом Нагелем около трех лет назад. Было горько, что после публикаций о нем в "Литературной газете" не нашлось ни одного спонсора, пожелавшего бы финансировать создание истории советских военнопленных. А идею фильма на эту тему отклонили как "неактуальную". "Я хотел бы передать все собранные мной материалы в какой-нибудь советский музей. Жалко, если правда об этих людях так и не попадет к их родным", — говорил старый учитель. Но и на этот крик души не отозвался никто.

...Возвращаются ныне из Германии солдаты — они выполнили свой долг. Но их однополчане из сороковых никогда уже не смогут последовать их примеру, не придут домой. Ни в солдатской шинели, ни "превратившись в белых журавлей". Если закроются музеи, если будут демонтированы памятники — оборвется последняя, незримая тропка, связывающая их с Родиной.

...Когда-нибудь мы будем каяться и в этом святотатстве...

Игорь ОСИНСКИЙ,
собственный корреспондент "Народной газеты" в ФРГ

Памяць

... І ўратуй нас, Божа, ад новай крыві!

8 мая ў 11.00 на Вайсковых могілках г.Мінска (вул. Казлова) сябры і прыхільнікі Беларускага згуртавання вайскоўцаў разам з прадстаўнікамі іншых грамадскіх і палітычных рухаў Беларусі ўскладуць вянкі і ўшануюць памяць загінуўшых у Вялікай Айчыннай вайне.

Потым у царкве св. Аляксандра Неўскага адбудзецца набажэнства па загінуўшых вайскоўцах.

Выканаўчая Рада БЗВ павіншавала ўсіх ветэранаў вайны і працы, жыхароў Беларусі са святам Перамогі і выказала ўпэўненасць, што ў гэты нялёгкі для нашай рэспублікі час грамадзяне Беларусі зробяць усё ад іх залежнае, каб не ўцягнуць шматпакутны беларускі народ у крывавыя канфлікты.

❑

Ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны павіншавала і Асацыяцыя воінаў-інтэрнацыяналістаў Беларусі.

"Вы заўсёды былі і будзеце прыкладам для тых, хто прайшоў ваеннымі дарогамі Карэі, В'етнама, Афганістана, іншых краін і ніколі не страціў гонару савецкага салдата", — адзначаецца ў віншаванні.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

БУДЬ ХОЗЯИНОМ
ВАШ ДОМ, САД, ОГОРОД

Майские призывы

Береги все, что зеленеет!

Друзей у рубрики "Будь хозяином!" становится все больше. Недавно свои "рекомендации" хозяевам предложили специалисты научно-производственной фирмы "Плодородие" и сотрудники Института проблем использования природных ресурсов и экологии АН Беларуси.

Они, как указывается, "направлены на улучшение плодородия почв садово-огородных участков, повышение их урожайности и т.д. Приведен комплекс агрономических приемов по борьбе с вредителями и болезнями культурных растений и меры борьбы с сорной растительностью".

Что ж, мы постепенно будем сообщать нашим читателям все добрые советы ученых.

Во время набухания почек деревья и кусты отряхивают на подстилку от яблоневого долгоносика-цветоеда, вишневого долгоносика, плодового пильщика, малинного жука. Отряхивать лучше рано утром или к вечеру при температуре воздуха не выше 10 градусов — в это время жуки малоподвижны. Процедуру следует повторять 3—4 раза через каждые 5 дней. Малинного жука лучше стряхивать на раскрытый зонтик или воронку из плотной бумаги.

При появлении на крыжовнике или смородине 3—4 листочков почву под кустами временно закрывают бумагой или пленкой. Это предупреждает выход вредителей наружу и на ветви кустарников.

На белой и красной смородине удаляют вздутые покрасневшие листья, пораженные смородинной галловой тлей.

Верхушки веток ягодных кустарников, зараженных тлей, обрабатывают раствором дегтярного мыла (100 г на 10 л воды).

Во время цветения уничтожают ветки черной смородины, пораженные махровостью.

После цветения смородины собирают и уничтожают пораженные огневкой ягоды и паутинные гнезда.

Удаляют пораженные личинками малинной мухи молодые побеги малины с подвядшими и почерневшими верхушками.

Ядохимикаты в саду следует применять лишь в случае крайней необходимости и только до цветения растений.

В начале мая против сосущих вредителей (тли, медяницы, клеща, щитовки) и некоторых листогрызущих применяют водную эмульсию карбофоса (20—30 г на 10 л воды).

Для борьбы с листогрызущими вредителями, жуками-долгоносиками, пилильщиками используют раствор хлорофоса (15—20 г на 10 л воды). Не рекомендуется применять хлорофос на ягодных кустарниках и овощах.

При распускании почек в садах, где парша постоянно поражает яблони и груши, проводят так называемое голубое опрыскивание трехпроцентной бордоской жидкостью. При появлении бутонов, если не проводилось "голубое" опрыскивание, используют однопроцентную бордоскую жидкость или ее заменители.

Кусты черной смородины, сильно пораженные почковым клещом, опрыскивают во время бутонизации или же после цветения в один из теплых дней суспензией коллоидной серы (100 г на 10 л воды) и закрывают на 1—2 часа пленкой.

Кусты крыжовника, пораженные мучнистой росой, сразу после цветения обрабатывают кальцинированной или пищевой содой (50 г соды и 50 г хозяйственного мыла на 10 л воды). Можно опрыскивать такие кусты и настоем коровяка: 1 часть навоза и 3 части воды выдерживают 3 дня, затем разбавляют в 10 л воды.

Спрашивали? Отвечаем!

Калину красную любят и жуки...

Нина Рунец из Минска пишет: "Мелкие насекомые повреждают листья и соцветия калины. Кто они и как с ними бороться?"

В конце мая—начале июня на калине обычно появляются личинки жука-листоеда, тля. Жуки эти настолько прожорливы, что оставляют только жилки листьев, выедая мякоть, нередко прогрызая и кору, а под нее откладывают по 15—20 светло-желтых яиц, заделывая их экскриментами под цвет коры. Часть яиц самки откладывают в черешки самых крупных кистей. Под тяжестью плодов черешки надламываются, а плоды, не получая питания, подвядают, чернеют и загнивают. Урожаи резко уменьшаются.

В августе жуки уходят на зимовку под листья на земле. На следующий год из яиц появляются личинки, которые поселяются на нижней стороне листа и крепко держатся за него, что стряхнуть невозможно как других вредителей. С появлением листьев личинки объедают их и падают на землю. В почве они превращаются в жуков длиной до 10 мм, которые поднимаются по стволу деревца, поселяются на верхней части листа и усиленно объедают его. При большом скоплении жуков растения к сентябрю остаются без листьев. В таком состоянии они за зиму подмерзают или погибают полностью.

При тщательном уходе за калиной от жуков-листоедов можно избавиться. С этой целью рано весной, когда кусты еще голые, их надо тщательно осмотреть, верхушки побегов с кладками яиц срезать и сжечь.

После повышения температуры воздуха до 10 градусов на стволики калины на высоте 15—20 см от земли наложить ловчие пояса, пропитанные карбофосом или другими разрешенными ядохимикатами.

Летом систематически проверяйте посадки калины. И если все же появятся жуки, то утром, когда они еще малоподвижны и слабо держатся за листья, их надо стряхивать на подстилку и сжигать. Деревья опрыскивать настоями горчицы, ботвы картофеля, древесной золы.

Альбин МАКАРЕВИЧ.

Полезный совет

За эту земляную грушу коровы молока не жалеют...

Зная целебные свойства топинамбура (земляной груши), несколько лет я выращивал на небольшой площади для себя. Потом решил расширить площадь посадки, чтобы использовать его на корм скоту.

Весной прошлого года посадил 7 рядков топинамбура (длиной 30 м) рядом с картошкой и точно таким же, как картошку, способом. Для посадки на один рядок ушло одно ведро пророслего и разрезанного на части (с ростками) топинамбура.

Во второй половине лета стебли использовал для подкормки коровы, а клубни оставил на зиму в земле.

22 марта этого года, когда земля оттаяла на глубину лопаты, начал топинамбур копать и по полтора ведра в день давать корове. Удой заметно увеличился. Посаженных семи рядков, по моим расчетам, должно хватить не менее чем на полтора месяца, т.е. до новой травы.

Такой способ использовать топинамбур оказался очень удобным: не нужно выкапывать его осенью, когда и так много работы с картошкой; не нужно его хранить в хранилищах (буртах, погребах) — он хорошо сохраняется в земле и даже с меньшими отходами.

На то, чтобы выкопать и вымыть полтора ведра топинамбура затрачиваю 20—30 минут. Замечу, что его с охотой едят также свиньи и козы. Рекомендую всем, кто имеет домашний скот, этот способ использования топинамбура.

Евгений Петрович ШЕВЦОВ.
д. Слободка Бешенковичского района.

К воде!

Осторожнее, рыбак: нерест!

Как только потеплеет вода, в реках начинается миграция рыб на нерест, а в озерах и водохранилищах они собираются большими стаями в удобных для икрометания местах. Некоторые рыбы, мечущие икру в половодье, устремляются на те участки, где вода прогревается быстрее.

Лишь только образуются закраины, начинает метать икру щука (а до того налим — отнерестился еще в феврале). Последними заканчивают нерест в наших белорусских "акваториях" карповые рыбы — к середине июня, например, карась.

Большинство рыб во время нереста перестает питаться. Инстинкт размножения подавляет все другие инстинкты, рыбы теряют осторожность, становятся беззащитными. Если нересту что-то мешает, они могут его прервать или прекратить вовсе. Поэтому в такой ответственный для них период человек должен взять на себя заботу охранять водоемы и их обитателей.

Главным мероприятием является запрещение ловли всеми любительскими снастями в местах нереста, для чего необходимо совершать инспекторские рейды с подключением активистов-общественников. Сроки весенних запретов в различных регионах неодинаковы, зависят от климатических и иных особенностей водоемов. Выезжающие на рыбалку должны справляться в органах рыбохраны о всех правилах ловли. Обычно она разрешается вне мест нереста только одной поплавочной удочкой с одним или двумя крючками или двумя удочками с одним крючком на каждой без использования спиннинга. Применение в качестве насадки мальков и живцов запрещается строжайшим образом.

Другим важным делом является борьба с браконьерством. Органам рыбохраны в этом должны помочь члены общества "Рыболов-спортсмен" и другие организации. Во время нереста при спаде воды в ямах и низинах могут оказаться икра и мальки. Нельзя допустить, чтобы они погибли. И тут большую работу вместе с опытными рыболовами должны, думаю, выполнить местные школьники.

Леонид КАЦКЕВИЧ,
пенсионер.

Наша биржа

Есть хорошая работа для хорошего садовода!

Причем предлагаем мы ее недалеко от Минска — в Червенском районе.
Насчет жилья тоже проблем не предвидится: хоромы не обещаем, а жить уже есть где.
Звоните! (Контактный телефон у ведущего рубрики).

Наша реклама — ваши деньги

Ведет рубрику Павел Стасевич. Тел. 29-60-42.

Светская хроника

В Минске Алена Апина пропела журналистам чудесные строки: "Всего три буквы, и сразу все понятно..." Это о Франции

Алесь СИВЫЙ

Фурор, который Алена Апина произвела среди любителей поплясать от души, не обошел стороной и столицу СНГ. На днях в минском Дворце спорта страстные поклонники "лех", "ксюх" и "андрюх" имели честь вживую лицезреть обаятельную Алену.

График выступлений певицы, надо отметить, поражал своим бешеным темпом. Судите сами. В последний момент отменив гастроли в Кишинев, Апина с компанией направила свои стопы в Минск, дала там два концерта и в тот же день умчалась на "двойке" в Москву, оставив "свиту" вместе с директором Женей Усачевым дожидаться ночного поезда. Не обошлось и без потерь. То ли весна, то ли чары минских красавиц подействовали, но в итоге группа недосчиталась своего звукооператора, который пожелал остаться на денек-другой в приглянувшемся ему городе. Кстати, это не самое страшное. На концерте во Владикавказе был случай, когда одна из девчонок-подпевал Алены Апиной особо приглянулась местному молодому человеку в национальном убранье, посчитавшему, что для продолжения княжеского рода (а именно к таковому он себя причислял) одной жены будет мало. Ретивому "князю", грозно хмурившему брови, тактично объяснили, что поскольку соловей в неволе не поет, отдать ему девушку не представляется возможным.

А теперь о самом концерте. Здесь досталось хлопот минским устроителям, решавшим глобальную проблему — окупить немалые затраты "на производство". По непроверенным данным, Апина запросила за выступления что-то около трех миллионов рублей, причем половину из этой суммы нужно было выплатить в свободно конвертируемой валюте. Отсюда и цены на билеты: 500 рэ за стоячие, 600 — за сидячие места. И если на первое выступление едва "наскребли" тысячу-другую зрителей, то на втором добрая пятитысячная армия поклонников лихо отплясывала под известные шлягеры. Уже к середине концерта рота истосковавшихся по песням и любви солдат так откровенно и, главное, в такт выписывала танец живота, что смущенная нескрываемым темпераментом белорусских "вайскоўцаў" Апина решила объявить небольшой антракт и сменить за это время короткую юбчонку на более надежные джинсы. Впрочем, возможно, так было задумано.

Хуже пришлось белорусским журналистам, разговаривать с которыми Алена наотрез отказалась. Оказывается, она подписала контракт с программой "Музыкальный обоз", и теперь Иван Демидов имеет монопольное право на Апину. Имею в виду, что только с его разрешения певица может сказать пишущей братии что-то вразумительное. Взамен же "Музобоз" дает бесплатный зеленый свет клипам Апиной в своей программе. Как говорится, баш на баш. Реклама делает деньги, а деньги делают все.

Окончен бал, и... Подсчитав в 302-м номере гостиницы "Беларусь" доходы, гости остались довольны гостеприимством Минска, выразив надежду снова вернуться сюда в ближайшем будущем. Приезжайте к нам, Алена! Опять же звукооператору вашему Минск, судя по всему, понравился.

Відавочнае — неверагоднае

Кот у хаце

Самы звычайны кот можа валодаць незвычайнымі здольнасцямі. Ён дасканала ведае, пра што думае гаспадар, можа вылечыць яго ад хваробы, пачуць на адлегласці ў сотні кіламетраў.

Ужо старажытныя егіпцяне адносіліся да катоў як да боства. Незвычайныя здольнасці гэтых жывёлін праяўляюцца даволі часта.

Зорка вядомага амерыканскага кінасерыяла "Дынастыя" Лінда Эванс расказвае:

— Я захоўвала строгую дыету пяты дзень і заўважыла на стале, ну, надзвычай апетытнае піражнае. Хвіліну павагалася — працягнула руку. Раптам мільгануў цень. Гэта мая кошка схапіла піражнае і выкінула яго за акно.

Каты дапамагаюць людзям ва ўсім свеце і ў больш сур'ёзных справах.

Жанет Уілсан пятнаццаць гадоў правяла ў доме састарэлых. Яна ніколі ні з кім не размаўляла, сядзела, цэлымі гадзінамі ўглядаючыся ў сцяну. Кот зрабіў тое, чаго не здолелі некалькі ўрачоў. Калі кот пабыў з ёю ў пакоі некалькі дзён, Жанет вярнулася да актыўнага жыцця.

На Захадзе папулярны выраз: адкладзі аспірын — пабудзь з катом. Дзякуючы яму, зніжаецца ціск крыві, паляпшаецца сардэчны рытм, праходзіць боль галавы. Кот дапамагае расслабіцца, зняць напружанасць. Аказваецца, што менавіта каты, а не сабакі з'яўляюцца чэмпіёнамі па "арыентаванню". Рэкорд пабіў кот, які прайшоў амаль 2,5 тысячы кіламетраў, каб у незнаёмым горадзе адшукаць свайго апекуна.

* * *

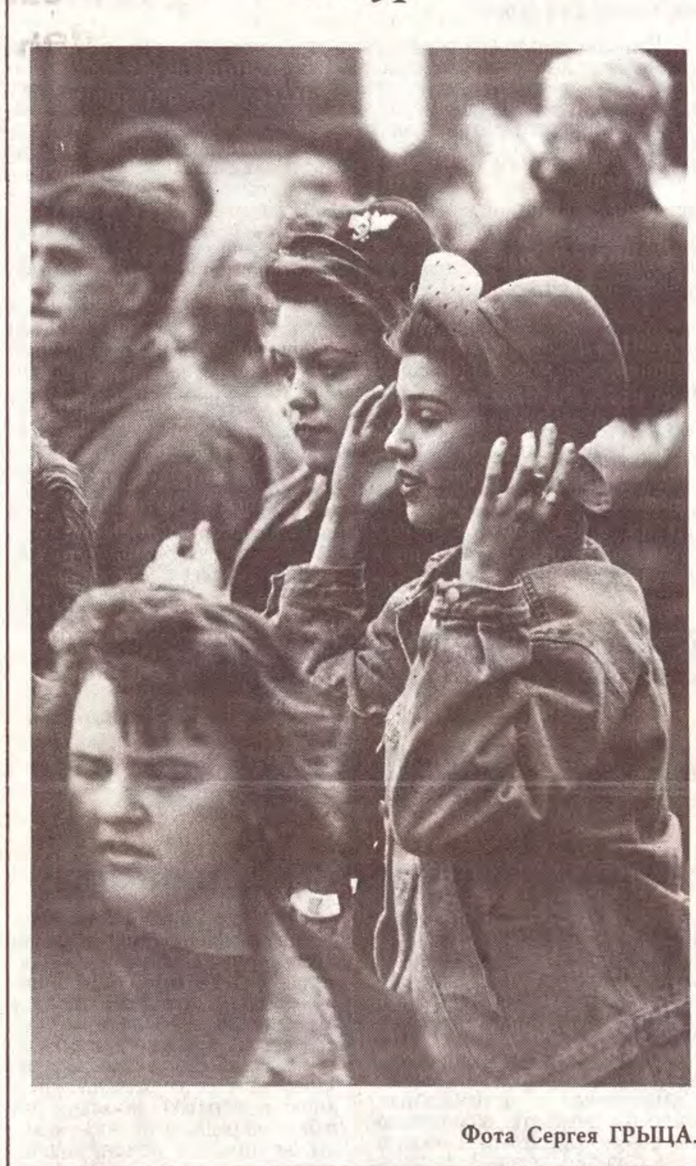
Калі ў доме ёсць кот, можна выявіць, ці валодае ён незвычайнымі здольнасцямі. Правядзіце некалькі доследаў.

❑ Калі кот знаходзіцца ў адным пакоі, выйдзіце ў другі, сядзьце, паволі напружце і расслабце мускулы, дыхайце глыбока, заплюшчыце вочы. Уявіце сабе, што кот заходзіць у пакой. Калі ў вас ёсць з ім духоўная сувязь, праз кароткі момант так і будзе.

❑ Калі ваш кот паводзіць сябе неспакойна, праз некалькі гадзін павінна адбыцца нейкае неспадзяванае здарэнне — бура, візіт нечаканых гасцей і г.д.

Калі ваш кот пасняхова справіцца з усімі гэтымі тэстамі, будзьце ўважлівымі. Лепш з ім сябраваць і не крыўдзіць яго. Бо ў гэтых звяркоў вельмі дасканалая памяць. Крыўду яны не забываюць ніколі.

Ракурс

Фота Сергея ГРЫЦА.

Марадона стал примерным мальчиком?

Хорошая новость для футбольной "звезды" Диего Армандо Марадоны, сообщает из Буэнос-Айрэса корреспондент немецкого информационного агентства ДПА: аргентинское правосудие намерено закрыть возбужденное против Марадоны дело, связанное с наркотиками. Судья Амелиа Берра де Видал, специализирующаяся на подобного рода делах, заявила, как сообщило агентство Нотисиас Архентинас, что, если Марадона будет продолжать вести себя столь же безупречно, как в последний период, его дело, по всей видимости, будет закрыто.

32-летний "король" аргентинского и мирового футбола был арестован 26 апреля 1991 года с двумя приятелями на квартире в Буэнос-Айресе. Делая обыск при аресте, полицейские обнаружили несколько граммов кокаина... Сейчас Марадона играет в Севилье (Испания) за местный клуб под неусыпным контролем юстиции, но не дает ни малейшего повода вспомнить его "старые грехи".

Такого зрелища не выдерживают болельщики

Печальным событием на нынешнем тринадцатом (!) по счету, Лондонском марафоне стала смерть 47-летнего стайера на 9,5-километровой трассе Гринвичского пробега (входящего в программу Лондонского марафона). Джон Бэйли, опытный бегун, был сражен внезапным сердечным приступом прямо на трассе. Его доставили в Гринвичский окружной госпиталь, но врачам оставалось лишь констатировать смерть.

Вокруг спорта

Инженер из Стаффордшира — второй за 13-летнюю историю Лондонского марафона участник соревнований, умерший на дистанции. Первый такой случай был зарегистрирован в 1990 году. Но в нынешнем список "жертв", увы, не ограничился Бэйли: умер от сердечного приступа один из зрителей, на вид лет 70-ти...

А слабо через Кремль сигануть?

Известный английский каскадер Эдди Кидд намеревается совершить на мотоцикле прыжок через Великую китайскую стену. Представление, сообщает агентство Синьхуа, намечено на 11 мая.

Перед тем как совершить головокружительный трюк, отмечает Синьхуа, 33-летний англичанин потренируется в прыжках через девять поставленных бок о бок под Великой китайской стеной автобусов.

Как известно, протяженность Великой китайской стены достигает 5 тыс. километров.

Штанга, видно, не поможет

Чемпион двух Олимпиад турецкий штангист Наим Сулейманоглу не поедет на предстоящий чемпионат Европы по тяжелой атлетике в Болгарию, сообщает из Стамбула корреспондент агентства Рейтер. Турецкие официальные лица заявили, что опасаются за безопасность Сулейманоглу.

"Мы не можем разрешить ему эту поездку по соображениям безопасности. Мы опасаемся за его жизнь", — сказал корреспонденту агентства Рейтер генеральный секретарь Турецкой федерации тяжелой атлетики Кенан Нухут.

Он пояснил, что Сулейманоглу обращался в федерацию за разрешением присутствовать на чемпионате в качестве обозревателя.

26-летний Сулейманоглу родился в Болгарии в семье этнических турок. В 1986 году он бежал в Турцию в знак протеста против насильственной ассимиляции миллиона проживавших в Болгарии турок и не возвратился.

Турция, пишет корреспондент агентства, заплатила Болгарии миллион долларов за разрешение Сулейманоглу выступать под турецким флагом на Олимпиаде-88 в Сеуле, где атлет установил шесть мировых и олимпийских рекордов и завоевал для Турции золотую медаль в весовой категории до 60 килограммов. Еще одну золотую медаль Сулейманоглу "добыл" на Олимпиаде-92 в Барселоне.

Нам это не грозит

Бесплатных билетов или пропусков для "туристов от журналистики" на предстоящем в будущем году финальном турнире чемпионата мира по футболу в США не будет. Но идея об обязательной оплате журналистами своих билетов на матчи футбольного чемпионата была пока отвергнута, сообщает из Сиднея (Австралия) корреспондент агентства Франс Пресс, ссылаясь на заявление официального представителя Международной федерации футбола (ФИФА).

Хотя ФИФА приняла решение не брать с журналистов платы за право присутствовать на матчах футбольного чемпионата мира в США, всем многочисленным репортерам уже не будет предоставлено право беспрепятственно занимать любое свободное место на футбольных турнирах в будущем, предупредил Гуидо Тоньони.

(ИТАР—ТАСС — СПОРТ.)

Праграма тэлеперадач

Пятніца, 7 мая

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. "Сорак першы — наш год прызыўны". Тэлефільм.
9.00. Беларуская мова. 1-ы клас.
9.15. "Мачыха".
10.05. Рок-айленд-шоу.
11.25. Пазіцыя ўрада. Актуальнае інтэрв'ю.
11.40. "Калі-небудзь". Дак. фільм.
12.10. Патаемны намер. Акцёрскі клуб.
13.30. Навіны.
13.40. Кінанастальгія. "Быў месяц май".
15.30. "Песні маладосці". Фільм-канцэрт.
16.00. А.Осіпаў. "Жылі-былі дурні". Спектакль.
17.30. Навіны.
17.40. "Сціплае зачараванне Чапурына". Тэленарыс.
17.50. Дошка аб'яў.
18.00. Навіны Бі-бі-сі.
18.30. Футбол. "Дынама" (Мінск) — "Дынама" (Масква).
20.20. "Крок у заходні рынак". Аб партнерстве беларускіх і нямецкіх кааператараў.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. "Беларускі вакзал". Маст. фільм.
23.15. "1308". Конкурс песні.
24.00. НІКа.
0.15. Тэлебіржа.
0.25. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

5.00. Навіны.
5.20. Ранішняя гімнастыка.
5.30. Раніца.
7.45. Фірма гарантуе.
8.00. Навіны.
8.20. Маст. фільм для дзяцей "Шалёная".
9.35. Мелодыі франтавых гадоў у выкананні Б.Феакцістава (балалайка).
10.00. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
10.50. Прэс-экспрэс.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Э.дэ Філіпа. "Вялікая магія". Фільм-спектакль.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.25. Брыдж.
14.50. Бізнес-клас.
15.10. Маст. фільм для дзяцей "Шалёная".
16.25. "Дзень добры, мае дарагія!"
16.50. Справа.
17.00. Навіны.
17.30. Азбука ўласніка.
17.40. Надвор'е.
17.45. Чалавек і закон.
18.15. Вагон-03.
18.45. "Ціішыня". 6-я серыя.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Поле цудаў.
21.35. Чалавек тыдня.
21.50. Палітбюро.
22.20. Музагляд.
23.00. Навіны.
23.20. Аўташоу.
23.40. Праграма "Ікс".
0.05. Пляцоўка агляду. Юрый Айзеншпіс і яго сябры.
1.05. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"

7.00. Весткі.
7.25. Час дзелавых людзей.
7.55. Тэатр Марка Разоўскага.
8.40. Наш сад.
9.10. Вакальны дуэт В.Матусава і В.Капылова.
9.40. У свеце жывёл.
10.40. Горад рыхтуецца да юбілею.
10.55. "Санта-Барбара".
11.45. Айчына мая. "Правінцыяльныя пісьмы".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
13.25. Іжыца.
13.55. "Салодкая мроя".
15.10. Тэлебіржа.
15.40. Там-там навіны.
15.55. "Сонечны дыск". Міжнародны фестываль дзіцячага эстраднага мастацтва. Частка 2-я.
16.25. "Акно".
16.55. "Сасланы на планету Зямля". Маст. фільм. 9-я серыя.
17.45. Зоркі не гаснуць. Музычная праграма.
18.45. Свята кожны дзень.
19.00. Весткі.
19.25. "Расстанемся, пакуль добрыя". Маст. фільм.
21.40. "Квартэт імя Чайкоўскага".
22.00. Весткі.
22.20. Зоркі гавораць.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. "Кліпавая алея".
22.45. На сесіі ВС Расіі.
23.15. "К-2" прадстаўляе: "Ню".
0.10. "Жоўтая падводная лодка".

Субота, 8 мая

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. "Беларускі вакзал". Маст. фільм.
10.00. Паказвае Брэст. Мастацка-публіцыстычная праграма.
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Пісьмы пра вайну.
11.45. Урокі здароўя.
12.15. Воднае пола. "Прыор" (Мінск) — зборная Малдовы.
13.50. "Сёння і штодзень". Тэлефільм.
14.50. Мультфільмы.
15.40. Паміж намі, жанчынамі...
16.25. Хрысціянская праграма.
17.00. Танцавальны марафон. Конкурс юных выканаўцаў спартыўных танцаў клуба "Сігма" г.Мінска.
18.20. Процістаянне. Маральна-прававая праграма.
18.55. С.Рахманінаў. Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам N 2.
19.45. На III з'ездзе Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Маст. фільм "Снягі Кіліманджара".
23.35. НІКа.
23.50. Пад купалам Сусвету.
24.00. Навіны кіна-відэа-аўдыё.

Канал "Астанкіна"

6.15. Навіны.
6.35. Ранішняя гімнастыка.
6.45. Прэс-экспрэс.
6.55. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.40. Спорт-шанц.
8.10. Надвор'е.
8.15. "Марафон-15" — малышам.
8.40. Экстра-НЛА.
9.10. Аўтограф па суботах.
9.40. Экалагічны агляд.
9.55. Медыцына для цябе.
10.35. "Шэкспірыяда". Фільм 5-ы.
11.05. Тройка, сямёрка, туз.
11.15. Маст. фільм.
13.00. Грай, гармонік!
15.20. Цэнтральны экспрэс.
15.50. Мультфільм "Прынц і русалачка".
16.15. Ультра-сі.
16.55. Чырвоны квадрат.
17.35. У свеце жывёл.
18.15. Оба-на-вугал-шоу.
18.45. "Негатыўнае адлюстраванне тэлесерыяла "Майк Хамер".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. "Апошнія дні Пампеі" (ЗША). 1-я серыя.
21.40. Эльдар Разанаў гутарыць з Леанідам Якубовічам.
22.20. Данецк запрашае сяброў. Канцэрт. У перапынку (23.00) — Навіны.
0.25. Памятныя старонкі кіно.

Канал "Расія"

7.00. Весткі.
7.25. Свой погляд на свет.
7.50. Формула-730.
8.20. Наш "Ералаш".
8.50. Фальклор. "Разанскія вяселлі".
9.20. Непазнаны Сусвет.
9.50. Рэтра-шлягер.
10.20. "Як жыць будзем?"
11.05. "Жывыя і мёртвыя". Маст. фільм. 1-я серыя.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
13.20. Пілігрым.
14.05. Ізатель. Забаўляльная віктарына.
14.50. Праграма Льва Анінскага.
15.35. Залатая шпора.
16.05. Футбол без граніц.
17.00. Фестываль мастацтваў "Залатая зорка".
18.45. Свята кожны дзень.
19.00. Весткі.
19.25. "Ваенна-палявы раман". Маст. фільм.
20.50. "Усмешка Джаконды". Мультфільм для дарослых.
21.00. Зусім сакрэтна.
22.00. Весткі.
22.20. Зоркі гавораць.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Праграма "А".
23.30. "Хроніка пікіруючага бамбардзіроўшчыка". Маст. фільм.

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца цёплае, пераважна без ападкаў надвор'е. Тэмпература паветра ў Віцебску — 20—22, Магілёве — 21—23, Мінску, Гродне — 22—24, Гомелі, Брэсце — 23—25 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак захаваецца цёплае, без ападкаў надвор'е.

Астранамічны каляндар — 7.05

Узыход і заход сонца: Мінск — 5.22, 20.51; Віцебск — 5.07, 20.46; Магілёў — 5.11, 20.40; Гомель — 5.12, 20.33; Гродна — 5.36, 21.07; Брэст — 5.45, 20.59.

Даўжыня дня ў Мінску — 15 гадзін 29 мінут.

Поўня — 6 мая.

Здарэнні

Акцыя вымагальнікаў правалілася

Літаральна за суткі работнікі Мсціслаўскага РАУС выявілі мясцовых вымагальнікаў, якія вырашылі пажывіцца на запалохванні дырэктара СПТВ №92 Л.Гайбергера.

Яны прыслалі дамоў кіраўніку навучальнай установы ультыматыўнае пісьмо з патрабаваннем прынесці ў дваццаць гадзін вечара ў дамоўленае месца на гарадскіх могілках трыста тысяч рублёў. У выпадку непадпарадкавання пагражалі падпаліць дом і выдаць кампрамат, які, быццам бы, у іх ёсць.

Акцыя мясцовых вымагальнікаў правалілася. Раней судзімыя Ш. і Л. (абодвум па 18 гадоў), а таксама іх сябар З. затрыманы. Уся тройка нідзе не працавала. Вось цяпер і прыйдзецца ў прымусовым парадку адчуць усю радасць стваральнай працы. Тэрмін вызначыць народны суд.

Мсціслаў.

Мікалай НАЗАРОВІЧ, Белінфарм.

Народная газета

Рэкламнае бюро — 29-34-05, 27-33-96; факс — (0172) 27-37-63.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змешчаны даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара. Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгінала. Рукапісы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.

Рэдакцыя "Народнай газеты" прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы.

Рэдакцыйныя тэлефоны: грамадская прыёмная — 29-60-86; прыёмная галоўнага рэдактара — 29-60-08; намеснікі галоўнага рэдактара — 29-69-04, 29-64-21, 27-22-16; юрыдычнае бюро — 29-69-68; карэктура — 29-62-12; стыльрэдактар — 29-64-04; мастак — 20-62-43; бухгалтэрыя — 29-60-21, 29-67-23; бізнес-бюро — 29-65-50.

Аглядальнікі па пытаннях дзейнасці: парламента рэспублікі, грамадска-палітычных арганізацый і рухаў — 29-66-04; урада рэспублікі — 29-68-12; мясцовых Саветаў — 29-61-56; дзяржаўных органаў — 29-64-78; аграрнай палітыкі — 29-60-42; экалогіі, ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай трагедыі і НТП — 20-41-82; сацыяльнай пераарыентацыі эканомікі — 20-52-65; сацыяльнай пераарыентацыі сферы абслугоўвання — 29-69-68; сацыяльнага вывучэння грамадскай думкі і аналізу пошты — 29-68-03; культуры і нацыянальнага адраджэння — 29-61-56; маралі і права — 29-69-87, 29-61-76; сацыяльнай абароны асобы — 29-69-87; аператыўных падзей, фізкультуры і спорту — 20-83-97; палітычны каментатар — 29-65-01.

Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Брэсце — 42-49-35; у Віцебску — 5-12-12; у Гомелі — 55-81-05; у Гродне — 45-35-61; у Магілёве — 26-35-38; у Маскве — 365-16-44; у Берліне — (104930) 229-50-14.

Адрас рэдакцыі: 220010, Мінск, Дом урада.

Індэкс 63868

Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.

Падпісана ў друк у 19.10.

Газета аддрукавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку".

Спосаб друку — афсетны, фармат А-2

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ